

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนบนพื้นที่สูง : กรณีศึกษา โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาบริบทและสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และวิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมในพื้นที่โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์การศึกษา และตามขอบเขตเนื้อหา ที่ได้ศึกษาจากประชาชนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ประกอบด้วย

1. บริบทและสถานการณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่โครงการสถานีสาธิต และถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย

- 1.1 บริบทของโครงการฯและชุมชน
- 1.2 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว
- 1.3 การจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

2. รูปแบบและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมในพื้นที่ของโครงการสถานีสาธิต และถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่

- 2.1 การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม
- 2.2 การจัดการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก
- 2.3 การจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น
- 2.4 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว
- 2.5 การจัดการส่งเสริมตลาดและการนำเที่ยว

4.1 บริบทและสถานการณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่โครงการสถานีโครงการสถานีสาธิต และถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.1.1 บริบทของโครงการฯและชุมชน

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่

1.1 ประวัติความเป็นมาของโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่

โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ เป็นพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 19,375 ไร่ ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กลุ่มประสานงานโครงการพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อสนองแนวพระราชดำริในการที่จะอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าไม้ สัตว์ป่า เพื่อความสมดุลของระบบนิเวศ และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ อีกทั้งเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดใกล้เคียงด้วย

เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามกกุฎราชกุมารเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรบ้านแปกแซม หมู่ที่ 6 ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จากหลายหน่วยงานร่วมถวายการต้อนรับและถวายรายงานความเป็นมาของพื้นที่ ทำให้ทราบถึงความสำคัญว่าพื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญไหลไปลงสู่แม่น้ำแม่แตง แต่สภาพป่าไม้กลับถูกบุกรุกทำลายใช้เป็นที่ทำกิน และมีแนวโน้มว่าจะถูกแผ้วถางไปเรื่อยๆ นอกจากนั้นยังเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่อปัญหาหาเสพติดอันส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้ทรงมีพระราชดำริ แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้พัฒนาความเป็นอยู่ และบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่และหมู่บ้านใกล้เคียง 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแปกแซม บ้านหินแตว และบ้านนาอ่อน ในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยไม่ให้ราษฎรเดือดร้อน เพื่อให้ราษฎรเป็นผู้ชำนาญการด้านป่าไม้ การเกษตร และปศุสัตว์รวมทั้งอนุรักษ์สภาพป่าและสภาพแวดล้อมให้คืนสู่สภาพป่าสมบูรณ์ดังเดิม เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารสำหรับใช้อุปโภคและการเกษตร โดยทรงให้จัดตั้งสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อมขึ้นบริเวณสวนมันอะลู ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริด้านป่าไม้ คือ ให้ทดลองปลูกไม้ใช้สอยในลักษณะที่เรียกว่า Forest Farm คือ การปลูก การตัด ใช้ประโยชน์

และให้ปลูกทดแทนทันทีอย่างครบวงจร ทรงให้มีการจ้างราษฎรเป็นแรงงานในการปลูก และฟื้นฟูสภาพป่าโดยใช้พันธุ์ไม้ที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า ร่วมกับชุมชน ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาวิจัยด้านป่าไม้เป็นแนวพระราชดำริที่พระราชทานในเบื้องต้น

ภาพที่ 1 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ศึกษา

ต่อมาเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2544 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าหญิงจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เป็ยงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ เป็นครั้งที่สองในการนี้ได้ทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับป่าไม้เพิ่มเติม ได้แก่ “หากปลูกป่าให้มากขึ้น น้ำคงจะมีมากขึ้น” และ “ไม้สนที่ปลูกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างบ้านเรือน (Cottage) เหมือนชนบทในประเทศสวีตเซอร์แลนด์ได้” และเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2546 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จฯ ตรวจติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ และได้มีพระราชดำริเพิ่มเติมอีกว่า “ให้พัฒนาโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็น แหล่งท่องเที่ยว” สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้รับสนองพระราชดำริดังกล่าว และได้พิจารณาแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยร่วมกับหน่วยงานและชุมชนในพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอันจะเกิดประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่นได้มีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

ต่อไป ทั้งนี้ทางโครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้เป็นโครงการฯ ที่มุ่งเน้นการสาธิตและถ่ายทอดวิทยาการในด้านต่าง ๆ มากมาย รวมถึงส่งเสริมในด้านการท่องเที่ยว มีเป้าหมาย การดำเนินการเพื่อ

1. สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจเฉลี่ย อย่างน้อย 30,000 คนต่อปี
2. สามารถรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน
3. ชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยวเฉลี่ยครบครัวละ 3,000 บาทต่อเดือน

และเมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2547 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงาน โครงการฯ และได้มีพระราชดำริเพิ่มเติมอีกว่า

1) ต้นไม้ เป็นสินค้าอย่างดี ให้ปลูกไม้ท้องถิ่นที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ได้ ส่วนการใช้ประโยชน์ต้องยั่งยืน คือ ปลูก ตัด ใช้ประโยชน์ ปลูกทดแทนอย่างครบวงจร 2) การจัดการท่องเที่ยวที่จัดไว้ดีมากจะเป็นประโยชน์ต่อไปของบ้านเมือง ให้ขยายผลการดำเนินงานในลักษณะจัดตั้งอำนวยความสะดวกต่างๆ ไว้ให้นักท่องเที่ยวเช่าเพื่อแคมป์ปิ้งแบบในต่างประเทศที่เป็นของเอกชน

ทางโครงการฯ ได้พิจารณาจัดการทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

1. เพื่อสนองแนวพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในการพัฒนาพื้นที่สถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

2. เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสทรงฉลองพระชนมพรรษาครบรอบ 72 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2547

3. เพื่อสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น

4. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาวิจัยในด้านธรรมชาติการเกษตร และวัฒนธรรมท้องถิ่น

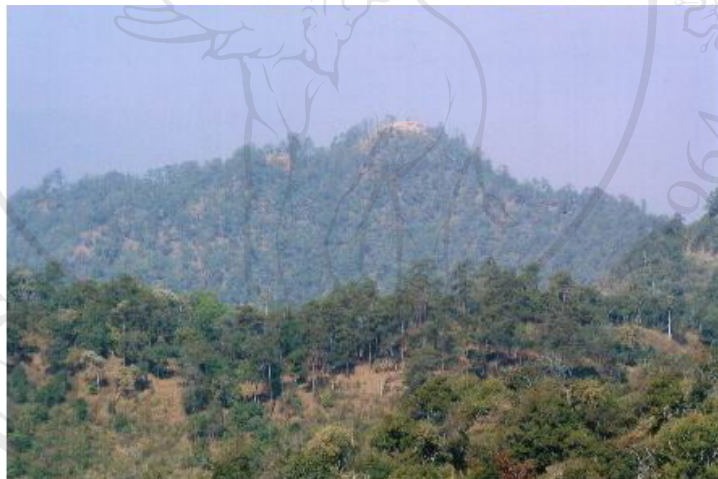
5. เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

1.2 สถาปนามิศาสตร์

โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ป่าเชียงดาว ในท้องที่บ้านแปกแซม บ้านหินแตว ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ สภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง อยู่ในเขตต้นน้ำชั้น 1 A และจำแนกอยู่ในป่าพื้นที่อนุรักษ์โซน C อยู่ในระดับความสูงจากน้ำทะเลปานกลางประมาณ 1,200 เมตร ถึง 1,500 เมตร โดยบริเวณที่สร้างถังเก็บน้ำจะเป็นจุดที่มีระดับความสูง 1,300 เมตร จากระดับน้ำทะเล พื้นที่โครงการฯ ทั้งหมดมีจำนวน 19,375 ไร่ จำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่ออกได้ดังนี้

1. พื้นที่สถานีฯ	1,040 ไร่
2. ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน	6,335 ไร่
3. ที่ป่าเพื่อใช้สอยเพื่อปลูกไม้ใช้ประโยชน์	4,000 ไร่
4. ที่ป่าอนุรักษ์เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำ	8,000 ไร่
รวมพื้นที่ทั้งหมด	19,375 ไร่

ภาพที่ 2 สภาพป่าดิบเขาซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

1.3 เส้นทางคมนาคมถึงโครงการพื้นที่โครงการ

การเดินทางจากอำเภอเมืองเชียงใหม่ใช้เส้นทางแมริม - แม่แตง - เชียงดาว เลี้ยวซ้ายไปตามทางเมืองงายไปจนถึงแยกซ้ายที่บ้านแม่จา เดินทางต่อไปเป็นระยะทางประมาณ 56 กิโลเมตร เข้าสู่อำเภอเวียงแหง จากนั้นเดินทางต่อไปถึงบ้านเปียงหลวง ซึ่งเป็นหมู่บ้านติดชายแดน สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่าระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร จากนั้นเดินทางขึ้นโครงการฯ อีกประมาณ 11 กิโลเมตร รวมระยะทางทั้งหมดประมาณ 172 กิโลเมตร โดยใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์ประมาณ 4 ชั่วโมง และเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ประมาณ 45 นาที สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารประจำทาง แต่ในช่วงฤดูฝนนั้นการคมนาคมค่อนข้างลำบาก

เนื่องจากเส้นทางจากบ้านเปียงหลวง ถึง โครงการนั้นมีเส้นทางลำลองมีสภาพ เป็นโคลนในบางจุด จึงควรรใช้รถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อ (4 WD) ในการเดินทาง

ภาพที่ 3 เส้นทางคมนาคมทางเข้าโครงการฯ

1.4 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

โครงการสถานีสาริตและการถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำลำธาร มีพื้นที่ 19,375 ไร่ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กลุ่มประสานงานโครงการพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ สาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านเปียงหลวง และน้ำแม่แตง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ พื้นที่ป่าไม้และภูเขาสูงชันอำเภอเชียงดาว

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านร่องปากเครือ

1.5 ลักษณะภูมิประเทศ

โครงการสถานีสาริตและการถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภูเขาที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยเฉลี่ย 1,300 เมตร ทางด้านทิศเหนือของจังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะภูมิประเทศ เป็นภูเขาสูงสลับร่องน้ำ และเป็นป่าไม้ ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารของกลุ่มน้ำแม่แตงทางด้านทิศใต้ของที่ตั้งโครงการฯ มีลำห้วยที่

ลำค้ำย 3 สาย ได้แก่ ห้วยนายาว ห้วยหกหลวง และห้วยนาอ่อน พื้นที่ป่าเป็นป่าไม้ไม่ผลัดใบ 70% ขึ้นกระจัดกระจายทั่วไปตามหุบเขา และริมลำห้วย และอีก 30% เป็นป่าผลัดใบ

1.6 ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากเป็นภูมิประเทศสูงที่มีที่ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง โดยเฉลี่ย 1,300 เมตร มีสภาพแวดล้อมเป็นป่าไม้ไม่ผลัดใบ ร้อยละ 70 และป่าไม้ผลัดใบ ร้อยละ 30 สภาพอากาศจึงมีอากาศหนาวเย็นเกือบตลอดทั้งปี ลักษณะภูมิอากาศแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ได้แก่

ฤดูฝน มีฝนตกชุกและสม่ำเสมอยาวนาน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ และแนวร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านประเทศไทย

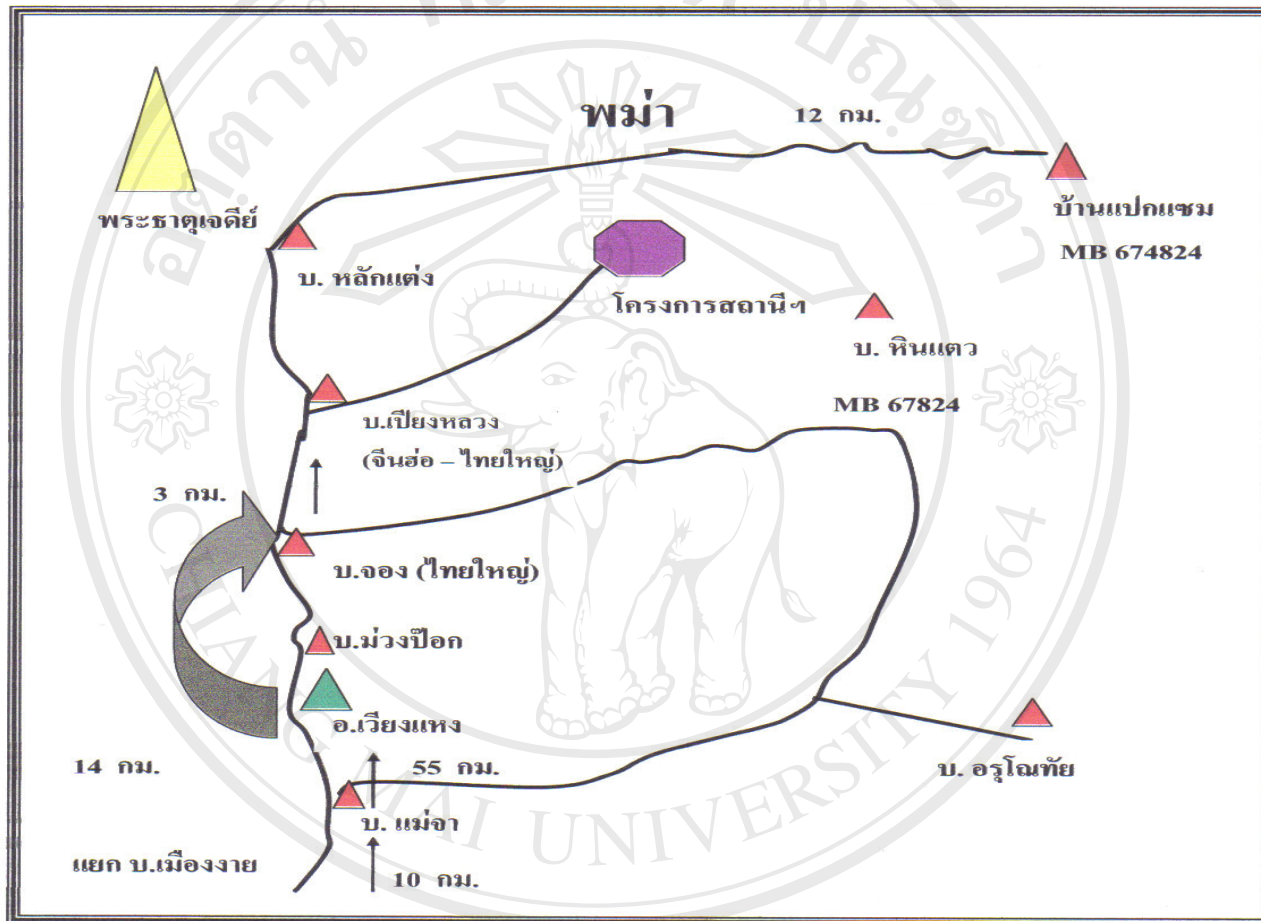
ฤดูร้อน ช่วงอากาศร้อนมีระยะเวลาค่อนข้างสั้นประมาณสองเดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายนเท่านั้น ได้รับอิทธิพลจาก ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมฝ่ายใต้ อากาศร้อนจัด มักเกิดพายุฝนฟ้าคะนอง และอุณหภูมิสูงสุดจะอยู่ในช่วงฤดูร้อน เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิสูงสุด ประมาณ 36.1 องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และอุณหภูมิต่ำสุดจะอยู่ในช่วงฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพาความหนาวเย็นมาจากประเทศจีน และอุณหภูมิต่ำสุดคือ เดือนมกราคม ประมาณ 13.7 องศาเซลเซียส

และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด คือ เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม และเดือนเฉลี่ยที่มีปริมาณน้ำฝนสูงสุดคือ เดือนสิงหาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด คือ 236 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ช่วงเดือนที่ฝนตกน้อยที่สุดคือ เดือนกันยายน ถึง เดือนมีนาคม เนื่องจากเป็นช่วงฤดูหนาวจึงมีปริมาณฝนตกน้อย เดือนที่มีปริมาณฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน มีปริมาณน้ำฝน 1.8 มิลลิเมตร ตกไม่ถึง 1 วันใน 1 เดือน (รายงานการศึกษาฉบับกลางโครงการวางแผนปรับปรุงภูมิทัศน์ สถานีสาดิตและถ่ายถอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่)

1.7 ทรัพยากรแหล่งน้ำ

พื้นที่ของโครงการเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญ อันเป็นแหล่งต้นน้ำแม่แตง ลำน้ำที่สำคัญในพื้นที่โครงการฯ ห้วยหกหลวง ห้วยนายาว ห้วยสามหมื่น ห้วยนาอ่อน และห้วยหก น้อย โดยเฉพาะห้วยนายาว ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่โครงการฯ และห้วยหกหลวง ทางด้านทิศตะวันออกของพื้นที่โครงการฯ เป็นลำน้ำที่มีน้ำไหลตลอดปี และเป็นแหล่งต้นน้ำของน้ำแม่แตง ทางด้านทิศใต้ของพื้นที่โครงการฯ

← ไปอำเภอเชียงดาว → ไปอำเภอไชยปราการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาพที่ 4 แผนที่เส้นทางการเดินทางไปโครงการสถานี๑สาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม

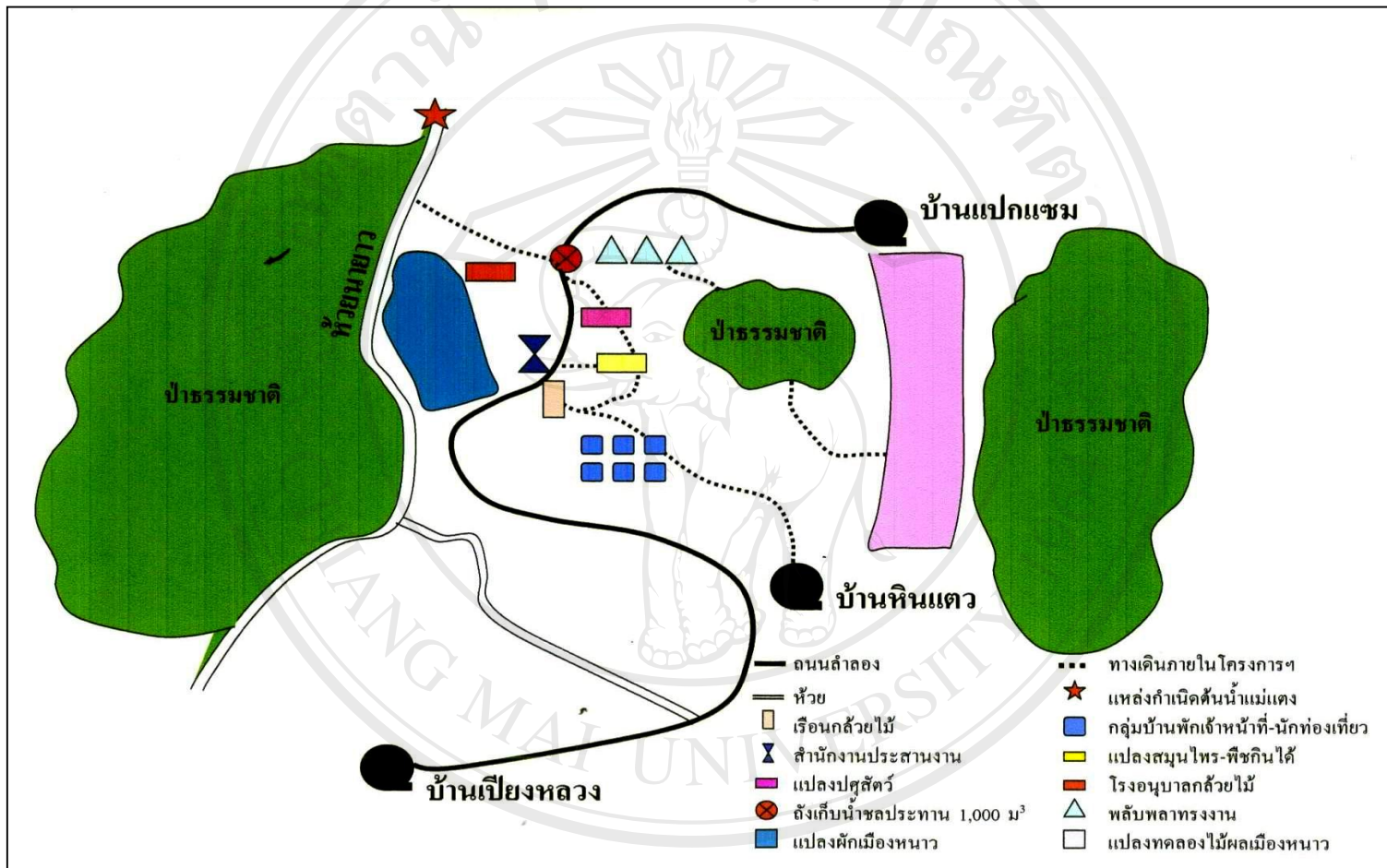
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านแปกแฉม อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

All rights reserved

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
All rights reserved

ระวางแผนที่ 4748III มาตรฐาน 1 : 50,000
ภาพที่ 5 แผนที่แสดงพื้นที่โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านเปกแซม อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 6 แผนผังเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติภายในพื้นที่โครงการสถานีสาธิตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม
อันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านเป็กแซ่ม อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

แหล่งน้ำของโครงการฯ นั้นได้นำน้ำประปาภูเขาเพื่อนำมาใช้ในการอุปโภค การบริโภคและการเกษตรกรรม ซึ่งได้มีการต่อท่อจากแหล่งต้นน้ำมายังถังเก็บน้ำ แล้วจึงต่อท่อลง ไปสู่บริเวณต่างๆ น้ำประปาภูเขาเป็นน้ำที่มีใช้ได้ดีตลอดทั้งปี โดยกรมชลประทานได้จัดสร้าง ถังเก็บน้ำขนาด 1,000 ลูกบาศก์เมตร เพื่อกักเก็บน้ำ จำนวน 1 ถัง และในหมู่บ้านขนาด 30 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 5 ถัง

ภาพที่ 7 ถังเก็บน้ำในโครงการฯ

1.8 ไฟฟ้า

พลังงานไฟฟ้าของโครงการฯ ในอดีตมาจากการใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ซึ่งจะ ทำการปั่นไฟเฉพาะเวลากลางคืน ปัจจุบันนี้มีการนำโซล่าเซลล์มาใช้ โดยได้งบประมาณมาจากการ ไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ และกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน จำนวน 93 แห่ง ซึ่งพลังงานจากโซล่าเซลล์นี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ ทั้งจาก การเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้า และใช้อุปโภคภัณฑ์อาหารจากการผลิตของโครงการฯในอนาคต คาดว่าจะใช้ไฟฟ้าจากโซล่าเซลล์เพียงแหล่งเดียว

ภาพที่ 8 แผงโซลาร์เซลล์ของโครงการฯ

1.9 สำหรับระเบียบการปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่โครงการฯ ทางเจ้าหน้าที่โครงการฯ ได้คิดประกาศให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบไว้เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและป้องกันการเกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมชุมชน ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่โครงการฯ ทราบ และหากมีความประสงค์จะพักค้างแรมจะต้องทำการจองห้องพักล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์
2. ห้ามส่งเสียงดังหลังเวลา 22.00 นาฬิกา
3. ห้ามทิ้งขยะและสิ่งของต่างๆ ลงในพื้นที่เว้นแต่ให้ทิ้งลงในภาชนะที่จัดไว้เท่านั้น
4. ห้ามทำลาย ตลอดจนนำทรัพยากรธรรมชาติออกจากพื้นที่โครงการฯ
5. ห้ามนำวัตถุระเบิดหรือวัสดุที่ทำลายธรรมชาติเข้าไปในพื้นที่โครงการฯ
6. ประกอบอาหารในบริเวณที่จัดให้เท่านั้น
7. ห้ามล่าสัตว์ จุดไฟเผาป่าในพื้นที่โครงการฯ

1.10 การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในโครงการฯ

ทางโครงการฯ ได้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้สำหรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย

1) การเดินชมป่า เส้นทางศึกษาธรรมชาติ จะอยู่ใกล้กับบริเวณ โครงการฯ โดยโดยจากสถานีฯ ไปยังบ้านลีซอแปกแซม โดยในระหว่างเส้นทางนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมชนิดของพันธุ์พืช สัตว์ป่า และระบบนิเวศ

ภาพที่ 9 นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการขี่ม้าเที่ยวชมโครงการฯ

2) โครงการฯ ได้มีกิจกรรมที่สร้างเรื่องราวได้ดังตามภูมิสังคมของพื้นที่ได้ว่า “เที่ยวชมฟาร์มเลี้ยง นิสิตแปกแซม หัตถศิลป์ลีซอ” ซึ่งเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สภาพความเป็นธรรมชาติ อากาศและบรรยากาศท้องถิ่นของพื้นที่ เช่น สัมผัสอากาศบริสุทธิ์ ชมพระอาทิตย์ตก ทะเลหมอก เป็นต้น

ภาพที่ 10 ทะเลหมอกยามเช้าในฤดูหนาว

3) การพักผ่อนในโครงการฯ ได้จัดให้มีสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยว

3.1) ทางเดินที่พักผ่อน เพื่อนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับธรรมชาติโดยสถานที่ทางเดินที่ได้จัดไว้ในบริเวณลานกลางแจ้งภายในสถานีฯ มีห้องน้ำ ห้องสุขาจำนวน 2 ห้อง โดยนักท่องเที่ยวต้องเสียค่าบำรุงเดินที่ขนาดเล็ก สามารถพักได้ 2 คน ราคา 100 บาทต่อหลังต่อครั้ง ส่วนเดินที่ขนาดใหญ่ สามารถพักได้ประมาณ 6 คน ราคา 500 บาทต่อหลังต่อครั้ง

ภาพที่ 11 ลานทางเดินที่ในบริเวณโครงการ

3.2) บ้านพักนักท่องเที่ยวจำนวน 2 หลัง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวน 20 คนและมีห้องน้ำในตัว ซึ่งสร้างด้วยวัสดุธรรมชาติ จำพวกไม้ไผ่ หญ้าคา และอิฐ ดินเผา ทำให้มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ โดยนักท่องเที่ยวต้องเสียค่าบำรุงสถานที่ 500 บาทต่อหลังต่อครั้ง

ภาพที่ 12 บริเวณด้านข้างบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 13 บริเวณหน้าบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 14 ภายในห้องพักรับรองนักท่องเที่ยว

3.3) บ้านพักนักท่องเที่ยวแบบพักกับประชาชนท้องถิ่น หรือโฮมสเตย์ (Home Stay) ที่พักลักษณะนี้นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ชนิดของพันธุ์พืช และสัตว์ป่า การพักในบ้านของคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ นักท่องเที่ยวยังได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่ โดยบ้านพักโฮมสเตย์ที่ในโครงการฯ จำนวน 1 หลัง โดยนักท่องเที่ยวต้องเสียค่าบำรุงสถานที่ 200 บาทต่อคนต่อครั้งซึ่งไม่รวมค่าอาหาร และในหมู่บ้านจำนวน 5 หลังคา โดยนักท่องเที่ยวต้องเสียค่าบำรุงสถานที่ 50 บาทต่อคนต่อคืน ซึ่งไม่รวมค่าอาหาร

ภาพที่ 15 บ้านพักแบบโฮมสเตย์ของประชาชนท้องถิ่น

ภาพที่ 16 ภายในบ้านพักแบบโฮมสเตย์ของประชาชนท้องถิ่น

ภาพที่ 17 นักท่องเที่ยวรับประทานอาหารเช้าในบ้านพักโฮมสเตย์

1.11 สภาพแวดล้อมทางชีวภาพทางด้านพืช และสัตว์ในบริเวณโครงการฯ

จากการสำรวจสภาพป่าโดยทั่วไปของพื้นที่พบว่า ชนิดของป่าไม้ที่พบเป็น ป่าเต็งรังผสมสน (Pine Dipterocarp Forest) สังคมพืชดังกล่าวมักจะขึ้นในบริเวณที่มีปริมาณ แคลเซียมในดินต่ำ ป่าสนผสมก่อ (Pine Oak Forest) ป่าดิบเขาระดับต่ำ (Lower Montane Forest) ซึ่งพบอยู่บริเวณชุ่มชื้นแถบแนวลำห้วยใกล้ๆ ห้วยนาอ่อน และป่าเบญจพรรณ (Mixed Deciduous) จะขึ้นกระจายประปรายเป็นกลุ่มเล็กๆ ในพื้นที่ที่ไม่สูงมากนัก

ชนิดพันธุ์ไม้ที่พบในพื้นที่โครงการฯ มีหลายชนิดและขึ้นกระจายกันไป ตามสภาพป่าที่เกิดขึ้น พันธุ์ไม้ที่พบ เช่น เต็ง รัง รัก เห็ด ก่อแป้น ก่อเดือย ซ้อ นางพญาเสือโคร่ง อบเชย สนสองใบ สนสามใบ มะมือ มะพอก ทะโล้ เต่าร้าง พลับป่า ตะไคร้ต้น มะขามป้อม ก่อตาหมู ไม้แข่งกวาง เสี้ยวดอกขาว ดินเบ็ด แอ็บเปิ้ลป่า กล้วยไม้ชนิดต่างๆ เป็นต้น พันธุ์ไม้พื้นล่างขึ้นกระจายอยู่ทั่วไป เช่น พันธุ์ไม้ตระกูล จิงข่า กระเจียว กล้วยไม้ และว่านชนิดต่างๆ เป็นต้น

ส่วนสัตว์ป่านั้น ปรากฏให้เห็นตามแนวเขตติดต่อกับประเทศพม่าเป็น ส่วนใหญ่ ได้แก่ หมูป่า เก้ง เลียงผา ลิ่น แล่น เสือดาว กระต่ายป่า หมึกควาย งูเขียว งูเห่า งูสิงห์ งูก้านมะพร้าว นกแซงแซว นกแก้ว นกแขกเต้า นกกินปลี นกเขา นกปรอด เต่าปูลู ซาลามานเดอร์ ผีเสื้อจันทรัง ผีเสื้อโกรัน และแมลงหลากหลายชนิด เป็นต้น

ภาพที่ 18 ค้างคาว 5 เขา แมลงที่พบในโครงการฯ ปัจจุบันค่อนข้างหายาก

ทางโครงการสถานีสาริตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ และสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้มีการฟื้นฟูป่าตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช การปลูกป่า 3 อย่าง มีประโยชน์ 4 อย่าง

1) ไม้ใช้สอยและเศรษฐกิจ

เป็นชนิดไม้ที่ชุมชนนำไปใช้ในการปลูกสร้างบ้านเรือน โรงเรียน เครื่องเรือน คอกสัตว์ เครื่องมือในการเกษตร เช่น เกวียน คันไถ ด้ามจอบ เสียม และมีด รวมทั้งที่ไม่สามารถนำมาทำเป็นเครื่องจักสาน กระบุง ตะกร้าเพื่อนำไปใช้ในครัวเรือนและเมื่อมีการพัฒนาการทางฝีมือก็สามารถจัดทำเป็นอุตสาหกรรมครัวเรือน นำไปจำหน่ายเป็นรายได้ของชุมชน ซึ่งเรียกว่าเป็นไม้เศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ มะขามป่า สารภี ซ้อ ไม้หก ไม้ไร่ ไม้ตง ไม้ซาง มะแฟน สัก ประคู้ กาสามปึก จำปี จำปา คุ้ม ทะโล้ หมี่ ยมหอม กฤษณา นางพญาเสือโคร่ง ไม้กุ่ม กระจิน สมอไทย ตะคร้อ เลี้ยว บุนนาค ปีบ ตะแบก คอแลน รัง เต็ง แดง พลวง พะยอม ตะเคียน สักหลวง เป็นต้น

2) ไม้พื้เชื้อเพลิงของชุมชน

ชุมชนในชนบทต้องใช้ไม้พื้เพื่อการหุงต้มปรุงอาหาร สร้างความอบอุ่น ในฤดูหนาว สุมควายตามคอก ไล่ยุง เหลือบ รื่น ไร รวมทั้งไม้พื้ในการนั่งเมียง และการอบ ถนอมอาหาร ผลไม้บางชนิด ไม้พื้มีความจำเป็นที่สำคัญหากไม่มีการจัดการที่ดี ไม้ธรรมชาติที่มีอยู่จะไม่เพียงพอในการใช้ประโยชน์ ความอึดอัดขาดแคลนจะเกิดขึ้น ดังนั้น จะต้องมีการวางแผนการปลูกไม้โต เร็วขึ้นแทนก็จะทำให้ชุมชนมีไม้พื้ใช้ได้อย่างเพียงพอ ได้แก่ ไม้หาด สะเดา เปล้าเลือด มะกอกเกลื้อน ไม้เต้าหลวง กระท้อน ขี้เหล็ก ดินเป็ด ยมหอม ลำไยป่า มะขาม ดงดำ มะแขว่น สมอไทย ตะคร้อ ต้นเลี้ยว บุนนาค คอแลน แดง เต็ง รัง พลวง ติ้ว หว่า มะขามป้อม แคน ผักเหือด เมียง มะม่วงป่า มะแฟน กาสามปึก มันปลา นางพญาเสือโคร่ง มะมือ ลำไย รกฟ้า ลินจี้

ภาพที่ 19 ไม้พื้เชื้อเพลิงของชุมชน

3) พืชอาหารหรือพืชกินได้

ชุมชนดั้งเดิมเก็บหาอาหารจากแหล่งธรรมชาติ ทั้งการไล่ล่าสัตว์ป่าเป็นอาหาร รวมทั้งพืชสมุนไพร อดีดแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์จึงเป็นแหล่งอาหารเสริมสร้างพลาณามัย การปลูกไม้ที่สามารถให้หน่อ ใบ ดอก ผล ใช้เป็นอาหารได้ก็จะทำให้ชุมชน มีอาหารและสมุนไพร ในธรรมชาติเสริมสร้างสุขภาพให้มีกินมีใช้อย่างไม่ขาดแคลน ได้แก่ มะหาด อ้อสะพานควาย เปล้าเลือด บุก กลอย จั้ว กระท้อน ขี้เหล็ก มะขาม มะแขว่น สมอไทย ตะคร้อ เสี้ยว คอแลน ผักหวานป่า มะไฟ มะขามป้อม มะเดื่อ มะป็นดง เพกา แคน สะเดา เมียง มะม่วงป่า มะแฟน มะคำดีควาย กระจับปี่ ผักปุย่า มะเฟือง แคนหางค่าง ขนุน มะปราง มะหลอด มะเฒ่า ส้มป่อย

ภาพที่ 20 พืชอาหารหรือพืชกินได้

อย่างไรก็ตามประโยชน์ 4 ประการ จากการปลูกไม้ 3 อย่างคือ

1) ในสภาพปัจจุบันป่าไม้ลดลงเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง ดังนั้นเมื่อมีการปลูกไม้ที่มีความเหมาะสม มีคุณสมบัติที่ดี เพื่อการใช้สอยและสามารถนำมาใช้เสริมสร้างอาชีพได้ โดยมีการวางแผนอย่างมีส่วนร่วมและดูแลรักษา จะทำให้ชุมชนมีไม้ไว้ใช้สอยอย่างไม่ขาดแคลน และจะไม่สร้างผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และหากมีการปลูกในปริมาณที่มากพอ ชุมชนก็สามารถนำมาเสริมสร้างอาชีพได้ ทำให้ชุมชนมีรายได้เสริม

2) ไม้พื้เป็นวัสดุพื้นฐานของชุมชน หากชุมชนไม่มีพื้ไม้ไว้สนับสนุนกิจกรรมครัวเรือน ชุมชนจะต้องเดือดร้อนและสิ้นเปลืองเงินทอง เพื่อการจัดหาแก๊สหุงต้มหรือจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อการจัดหาวัสดุเชื้อเพลิงประเภทอื่นๆ

3) พืชอาหารและสมุนไพรรวมทั้งสัตว์และแมลง ที่ชุมชนสามารถเก็บหาได้จากธรรมชาติจะเป็นอาหารที่มีคุณค่าปลอดสารพิษ อันเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายอีกทั้งถ้ามีปริมาณเกินกว่าที่ต้องการแล้วยังสามารถใช้เป็นสินค้าเสริมสร้างรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย

4) เมื่อมีการปลูกไม้เจริญเติบโตเป็นพื้นที่ขยายเพิ่มขึ้น และมีการปลูกเสริมคุณค่าป่าด้วยพันธุ์ไม้ชนิดต่างๆ ทำให้เกิดความหลากหลาย และเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำรวมทั้งก่อให้เกิดการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำลำธาร

อีกทั้งในโครงการฯยังได้มีการปลูกไม้ผลยืนต้นหลากหลายชนิด

ภาพที่ 21 กล้าไม้ที่ใช้ในการปลูกป่า

ภาพที่ 22 แปลงปลูกป่าไม้ใช้สอย

2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านแปกแซม

ชนเผ่าลีซอ หรือลีซุ มีแหล่งกำเนิดอยู่ที่ต้นน้ำแม่น้ำสาละวิน และแม่น้ำโขง ได้อพยพไปอยู่ที่ยูนนานในประเทศจีน ต่อมามีการอพยพเข้าสู่ประเทศพม่า และอพยพเข้าสู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย เมื่อประมาณ 60 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันประชากรลีซอที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยมีประมาณ 32,000 คน การตั้งถิ่นฐานของชนเผ่าลีซอมีลักษณะพิเศษกว่าชาวเผ่าอื่น ซึ่งมักคูล้ำๆ กับป้อมปราการและมักตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ที่อยู่ในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มากกว่า 1,000 เมตร มีการเพาะปลูกแบบทำไร่เลื่อนลอย

ชุมชนลีซอบ้านแปกแซมก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2520 โดยการนำของนายอะเลอะ แซ่ยี ได้อพยพและนำราษฎรเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ครั้งแรก 40 ครอบครัว โดยอพยพมาจากถ้ำง้อบ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาในปีพ.ศ. 2536 มีชนเผ่าลีซออพยพมาจากประเทศพม่าอีกจำนวน 50 ครอบครัว และได้อาศัยมาจนถึงปัจจุบัน มีจำนวนครอบครัวเรือนทั้งสิ้น 130 ครอบครัว ชุมชนบ้านแปกแซมแต่เดิมเป็นเพียงหมู่บ้านบริวารของบ้านเปียงหลวง ตำบลเปียงหลวง ซึ่งมีระยะทางห่างออกไปประมาณ 11 กิโลเมตร ต่อมาปีพ.ศ. 2544 จึงได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านแปกแซมโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ปัจจุบันบ้านแปกแซมตั้งอยู่ที่ 6 ตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ มีหมู่บ้านหินแหว ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นหมู่บ้านบริวาร มีจำนวนครัวเรือน 35 ครอบครัว ชุมชนบ้านหินแหวอยู่ห่างจากบ้านแปกแซมเป็นระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ชุมชนบ้านแปกแซมและบ้านหินแหวเป็นหมู่บ้านเพื่อความมั่นคง พื้นที่ชายแดนตามแนวพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2543 เป็นต้นมา

2.2 ลักษณะประชากร

ชุมชนบ้านแปกแซมมีประชากรทั้งสิ้น 669 คน (ไม่รวมบ้านหินแหว) แยกเป็นเพศชาย 336 คน เพศหญิง 333 คน ในจำนวนนี้มีประชากรในวัยเด็กประมาณ 60 คน ที่เหลือเป็นวัยรุ่น วัยกลางคน และวัยชรา ประชากรส่วนน้อยได้รับสัญชาติไทยแล้วจำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 27 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ยังคงเหลืออีกจำนวน 489 คน ที่ยังไม่ได้รับสัญชาติ

2.3 ที่ตั้งชุมชนบ้านแปกแซม

ชุมชนบ้านแปกแซมตั้งอยู่ที่ 6 ในเขตตำบลเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ พิกัดที่ UTM ที่ 467900 เมตรตะวันออก และ 2181100 เมตรเหนือ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล

ปานกลาง 1,288 เมตร ชุมชนบ้านแปกแซมอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโครงการฯ สถานีสาริต และถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.4 การเดินทางเข้าถึงชุมชน

เดินทางจากอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผ่านอำเภอแมริม อำเภอแม่แตง อำเภอเชียงดาว แยกไปทางซ้ายเข้าสู่เมืองงาย และเลี้ยวซ้ายเข้าสู่บ้านแม่จา ไปอีก 56 กิโลเมตร เข้าสู่ อำเภอเวียงแหง สภาพเส้นทางผิวการจราจรลาดยาง จากนั้นเดินทางต่อไปยังบ้านเปียงหลวง 16 กิโลเมตร และเดินทางเข้าสู่พื้นที่โครงการฯ บ้านแปกแซม อีก 11 กิโลเมตร รวมระยะทางประมาณ 172 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง ถ้าเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ประมาณ 45 นาทีในฤดูฝนนั้นการคมนาคมค่อนข้างลำบากเนื่องจากเส้นทางจากบ้านเปียงหลวงถึงโครงการฯ เป็นเส้นทางลาลองมีสภาพเป็นโคลนในบางจุด จึงควรใช้รถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อ (4 WD) ในการเดินทางส่วนชุมชนหมู่บ้านแปกแซมมีที่ตั้งห่างจากฯไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร เส้นทางเป็นพื้นถนนดินบดอัด ไม่สะดวกในการเดินทางในฤดูฝน รวมระยะทางทั้งสิ้น ประมาณ 174 กิโลเมตร

2.5 สภาพทั่วไปของชุมชน

ชุมชนบ้านแปกแซมมีที่ตั้งสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 1,288 เมตร สภาพพื้นที่อยู่บริเวณที่ลาดเชิงเขา พื้นที่มีความลาดชันประมาณร้อยละ 10 - 15 บริเวณที่ตั้งชุมชนบ้านแปกแซมเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ถูกทำลายแต่เดิมขาดต้นไม้ใหญ่ให้ร่มเงา สภาพอากาศในพื้นที่ ร้อนและแห้งแล้งในเวลากลางวัน พื้นที่ส่วนใหญ่ถูกตัดไม้ทำลายป่าและแผ้วถางทำการเพาะปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวไร่ และข้าวโพด อาคารบ้านเรือนที่พักอาศัยกระจายตัวอยู่ทั่วไปในเขตพื้นที่ชุมชน

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนลือชอบ้านแปกแซม ควรเป็นชุมชนตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินโครงการทางด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนา โครงการอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ การสร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นการสร้างแหล่ง ศึกษาวิจัยด้านธรรมชาติ การเกษตรและวัฒนธรรมท้องถิ่น การเป็นแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวทั่วไป ตลอดจนการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเขาเผ่าลือชอ นอกจากนี้แนวความคิดการพัฒนาชุมชนบ้านลือชอบ้านแปกแซมควรมีความเชื่อมโยงกับโครงการฯ อย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการเป็นแหล่งจ้างงาน การถ่ายทอดความรู้ทางด้านต่างๆ ของชุมชนรวมทั้งเป็นพื้นที่สนับสนุนในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อาศัยศักยภาพของชุมชนมีรูปแบบการท่องเที่ยวและกิจกรรมตามแนวคิด ได้แก่

กิจกรรมเยี่ยมชมวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ หรือการพักผ่อนร่วมกับคนในชุมชน เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต และทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน

กิจกรรมการเยี่ยมชมประเพณี กิจกรรมและวัฒนธรรมของชนเผ่าลีซอ เช่น ประเพณีการขึ้นปีใหม่ม ประเพณีการเลี้ยงศาลเจ้าเมือง ประเพณีกินข้าวโพคใหม่ ประเพณีกินข้าวใหม่ ประเพณีการแต่งกายและพิธีกรรมต่างๆ

ภาพที่ 23 ประเพณีกินวอปีใหม่ของชาวลีซอ

กิจกรรมการเยี่ยมชมการฝึกฝีมือ เช่น การตีมีด การทำเครื่องเงิน การทอผ้า และการซื้อสินค้าของที่ระลึกชนเผ่าลีซอ

ภาพที่ 24 ประชาชนท้องถิ่นฝึกการตีมีด

กิจกรรมการเยี่ยมชมสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน ทางด้านกายภาพในการนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากโครงการฯ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การทำเกษตรกรรม และงานฝีมือ

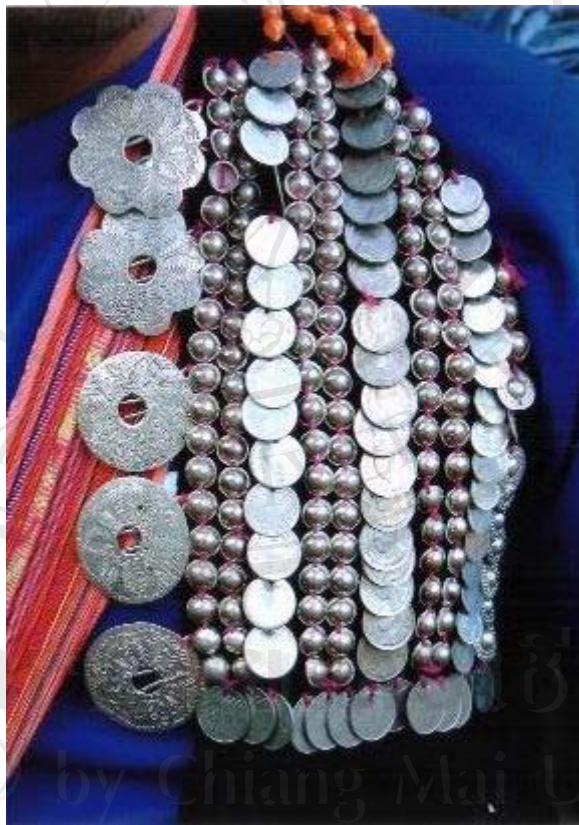
ภาพที่ 25 สภาพการตั้งบ้านเรือนของประชาชนท้องถิ่น

ภาพที่ 26 สภาพภายในบ้านเรือน

ภาพที่ 27 ย่าม ผลิตภัณฑ์หนึ่งของประชาชนท้องถิ่นบ้านแพกแซม

ภาพที่ 28 เครื่องเงินสำหรับประดับชุดสตรีสีขอ

ภาพที่ 29 หางลีซอ งานหัตถกรรมที่ละเอียดอ่อนของประชาชนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม ความคิดดังกล่าวควรมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของโครงการฯ ในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดเชียงใหม่
การส่งเสริมรายได้แก่คนในชุมชน ตลอดจนมุ่งเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของ
การพัฒนาจนเกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพได้ในอนาคตต่อไป

4.1.2 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว

การใช้ประโยชน์จากโครงการฯ เพื่อให้เป็นทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว นั้น ผู้ศึกษา
ได้ศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการสร้างศักยภาพพื้นที่ รวมถึงการอนุรักษ์พื้นที่ด้านเศรษฐกิจ
ด้านการอนุรักษ์วิถีชีวิต และการสร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยว ดังนี้

1. ด้านการสร้างศักยภาพพื้นที่โดยทั่วไปแล้ว พื้นที่ของโครงการฯ เป็นพื้นที่ที่มี
ศักยภาพค่อนข้างสูงในการใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการ ตลอดจนเพื่อการศึกษาด้าน
ธรรมชาติวิทยา ดังนั้น ทางโครงการจึงมีการจัดการพัฒนาพื้นที่ของโครงการฯ ให้มีศักยภาพในการ
เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ ไม่มีผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมได้ตามภูมิสังคมของพื้นที่โครงการฯ ที่กล่าวไว้ว่า “เที่ยวชมฟาร์มเลน นีเวสแปกแซม หัตถศิลป์ ลีซอ” ซึ่งเป็นจุดเด่นที่น่าสนใจในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ได้ดังนี้

ภาพที่ 30 กล้วยไม้ลูกผสมพันธุ์ฟาร์มเลนออฟซิส ซึ่งโครงการฯ ได้ทำการศึกษาวิจัยในเชิงพาณิชย์

1.1 กิจกรรมเส้นทางศึกษารมชาติ โดยอยู่ใกล้กับบริเวณโครงการฯ เป็นการดำเนินการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมตามแนวพระราชดำริ โดยการจัดทำฝายชลอความชุ่มชื้น (Check Dam) ในบริเวณร่องน้ำทำให้พื้นที่ได้รับความชุ่มชื้น และเป็นการฟื้นฟูสภาพป่าให้กลับมา มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งบริเวณนี้เองได้มีการจัดทำเส้นทางศึกษารมชาติระยะสั้น โดยเน้นวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวพระราชดำริในการฟื้นฟูป่าให้สามารถกลับฟื้นคืน เป็นแหล่งต้นน้ำได้ ในการเดินทางนี้นักท่องเที่ยวจะได้เห็นฝายชลอความชุ่มชื้นขึ้นเป็นระยะสลับกับการเรียนรู้เกี่ยวกับพืชพรรณเบิกนำและหรือพืชพรรณที่ฟื้นคืนมา ทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน ที่มีในพื้นที่และที่สำคัญนักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นน้ำตก ซึ่งเป็นผลของการดำเนินการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังกล่าว และสามารถเรียกเส้นทางเดินทางนี้ว่า “เส้นทางสู่มรดกแห่งชีวิต พลิกชีวิตของผืนป่า”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 31 ฝายต้นน้ำลำธาร (Check Dam)

1.2 การบริหารจัดการพื้นที่ที่สามารถรองรับการให้บริการของนักท่องเที่ยวให้เพียงพอกับพื้นที่ที่มีอยู่ โดยโครงการฯ ได้สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นเพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมากขึ้น อันได้แก่ ถนนดิน ทางเดินเท้า ม้านั่ง เก้าอี้ ระบบน้ำใช้ ห้องสุขา สำนักงาน อาคารสนับสนุน เช่น โรงเก็บพัสดุ เรือนแถว สำหรับผู้มาเยือน ถึงขยะ เรือนแถว สำหรับเจ้าหน้าที่ บ้านเดี่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่ บ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว 2 หลัง และบริเวณกางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสธรรมชาติ อีกทั้งมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในโครงการฯ โดยบริเวณที่โดดเด่นจะมีอยู่หลายแห่ง อันได้แก่ บริเวณศาลาที่ประทับของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นบริเวณที่มีการส่งเสริมการปลูกกล้วยไม้ฟาแลนนอฟซิส และภายในโครงการฯ ยังมีพื้นที่สำหรับปลูกพืช และทำปศุสัตว์ มีการเลี้ยงแกะและปลูกหญ้าเพื่อนำมาเลี้ยงแกะ โดยมีวิธีการและระบบการเลี้ยงแบบเฉพาะ โดยให้ชาวเขาเผ่าลีซอ บ้านแปกแซมเป็นผู้เลี้ยง ถือได้ว่าเป็นจุดขายอย่างหนึ่งของพนักงาน ในโครงการฯที่มีการตกแต่งภายในแบบวิถีชีวิตของชาวเขาที่หาญได้ยากส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นรักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ให้คงอยู่ต่อไป นอกจากนี้ กิจกรรมท่องเที่ยวและกิจกรรมอื่นๆ ที่พบเห็น ได้แก่ การชม ทัศนียภาพ หรือทิวทัศน์ทางธรรมชาติ การพักผ่อนในบรรยากาศที่สงบและมีการพักอาศัยลักษณะของโฮมสเตย์

ภาพที่ 32 ที่พักอาศัยลักษณะของโฮมสเตย์ในพื้นที่โครงการฯ

2. การอนุรักษ์วิถีชีวิต เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่คงไว้ซึ่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นในแง่สังคมและวัฒนธรรม โดยให้รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนเองให้คงไว้ เพื่อใช้เป็นที่ดึงดูดใจในวัฒนธรรมของตนเองและเกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการฟื้นฟู สืบทอด และอนุรักษ์วัฒนธรรม ซึ่งในโครงการฯ ได้มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมวิถีชีวิต และกิจกรรมของชาวลีซอหมู่บ้านแปกแซม ซึ่งมีจุดขายในด้านการสาธิตการทำมิด ตีเหล็ก ในการทำเครื่องเงิน การทอผ้า และของฝากของที่ระลึก นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ทั้งในบริเวณโครงการฯ และในหมู่บ้าน ซึ่งเรียกว่า “หัตถศิลป์ลีซอ”

3. ด้านเศรษฐกิจ มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้ของชุมชน โดยได้มุ่งเน้นให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น การปฏิบัติงานของโครงการฯ นั้นได้มีการจัดจ้างแรงงานจากประชาชนท้องถิ่นและหมู่บ้านใกล้เคียง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถนำไปปฏิบัติเองได้จริงที่บ้านของตนเอง ได้แก่ วิธี การปลูกผักสวนครัว จากเดิมที่ประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่ของโครงการฯ ประกอบอาชีพ ทำไร่ ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด ถั่วแดง มันฝรั่ง โดยเฉลี่ยครอบครัวละ 4 ไร่ และประชาชนท้องถิ่นยังได้รับการสนับสนุนพันธุ์สัตว์เลี้ยง ได้แก่ หมู เป็ด ไก่ เป็นต้น เพื่อนำไปเลี้ยงในครัวเรือนเพื่อขยายพันธุ์ อีกทั้งทางโครงการฯ ยังได้มีการถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์ป่าไม้ให้แก่ประชาชนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านป่าไม้ ซึ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์เองได้สร้างอาชีพเสริมให้แก่ประชาชนท้องถิ่น

ในด้านเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ประชาชนท้องถิ่นมีรายได้จากการเป็นแรงงานรับจ้างในโครงการฯ ในอัตราวันละ 80 – 150 บาท/คน/วัน และมีรายได้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 3,500 - 4,000 บาทต่อครอบครัว นอกจากนี้ยังมีรายได้เสริมจากงานฝีมือ เช่น การทอผ้า การตีมิด การทำเครื่องเงิน การจักสานไม้ไผ่ เป็นต้น

ภาพที่ 33 วิธีชีวิตการทำกรเกษตรของประชาชนท้องถิ่น

4. การสร้างกระบวนการเรียนรู้กับชุมชนและนักท่องเที่ยว จะมุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจกับนักท่องเที่ยวในเรื่องระบบนิเวศของทรัพยากรการท่องเที่ยว ประกอบด้วยธรรมชาติ ป่าไม้ แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนคุณค่า ความเชื่อ ค่านิยมและวัฒนธรรมของชุมชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือ

5. มีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจเพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึก ที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ และกลายเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้น โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งแวดล้อมหรือต่อชุมชนนั้น

ภาพที่ 34 ให้ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศกับกลุ่มเยาวชนนักท่องเที่ยว

4.1.3 การจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

การจัดการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในโครงการฯ ผู้ศึกษาได้ศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านเกษตร ด้านป่าไม้ ด้านระบบนิเวศ และด้านวัฒนธรรมชุมชน

1. ด้านเกษตร ในพื้นที่ได้จัดให้มีการอนุรักษ์ให้คงไว้ซึ่งกิจกรรมด้านการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่น มีการปลูกข้าวไร่ ถั่วแดง ข้าวโพด มันอะลู ผักสวนครัว ส่วนพืชผักสวนครัว ได้แก่ ผักกาดขาว ผักกวางตุ้ง คะน้า มะระมะแว้ว (ซาโยเต้) และฟักทอง เป็นต้น ประชาชนท้องถิ่นไม่นิยมใช้สารเคมีฉีดพ่น เป็นการปลูกแบบธรรมชาติ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการปลูกและมีความปลอดภัยในการบริโภคอีกด้วย

2. ด้านป่าไม้ ในพื้นที่โครงการฯ มีสภาพป่าไม้ซึ่งค่อนข้างอุดมสมบูรณ์และพื้นที่ทำไร่หมุนเวียนของประชาชนท้องถิ่น ในพื้นที่ป่าไม้ซึ่งมีสภาพอุดมสมบูรณ์ ทางโครงการฯ มีการตรวจตัวอย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ใหญ่ การกานต้นไม้ยืนต้นตายและโค่นล้ม เมื่อมีลมพายุพัดแรง การลักลอบล่าสัตว์ป่า เพื่อนำไปบริโภคเพื่อการค้า การจัดทำแนวกันไฟในบริเวณพื้นที่ปลูกป่า และจุดที่ล่อแหลมต่อการเกิดไฟป่า นอกจากนี้ ยังได้จัดฝึกอบรมหลักสูตรด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนท้องถิ่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ และช่วยกันอนุรักษ์ให้คงอยู่ตลอดไป

ภาพที่ 35 การฝึกอบรมการอนุรักษ์ป่าไม้แก่ประชาชนท้องถิ่น

3. ด้านระบบนิเวศ ในพื้นที่โครงการฯ ก่อนที่จะได้เข้ามาดำเนินการในระยะแรกพบว่าสภาพป่าได้ถูกบุกรุกทำลายจากการทำไร่หมุนเวียนไปเป็นจำนวนมาก มีการลักลอบล่าสัตว์ป่าอย่างไม่คำนึงถึงความสมดุลของระบบนิเวศ ดังนั้นทางโครงการฯ ได้มีการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ

ลำธาร ปลูกป่าไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตลอดจนการจัดทำฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน บริเวณลำห้วยต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ เพื่อเป็นการดักตะกอน กักเก็บน้ำ และเป็นการกระจายความชุ่มชื้นไปสู่ป่าธรรมชาติ การดำเนินกิจกรรมดังที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นการสร้างให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศนั่นเอง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการที่จะฟื้นฟูระบบนิเวศให้คืนกลับสู่สภาพดั้งเดิม

4. ด้านวัฒนธรรมชุมชน ประชาชนท้องถิ่นในโครงการฯมีการอนุรักษ์ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นของพวกเขาเองค่อนข้างมาก อาทิ ทางด้านการแต่งกายชุมชนเผ่าลีซอ โดยเฉพาะผู้หญิงจะมีการแต่งกายเป็นประจำและหากเป็นวันเทศกาลปีใหม่ก็จะมีชุดอีกลักษณะหนึ่งซึ่งมีความสวยงามและมีความละเอียดอ่อน ปราณีตบรรจงในการตัดเย็บ การอนุรักษ์ประเพณี พิธีกรรมที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษมาสู่คนรุ่นใหม่ในปัจจุบัน และมีความแน่วแน่มที่จะอนุรักษ์ให้คงอยู่ได้อีกยาวนาน แม้ว่าปัจจุบันจะมีวัฒนธรรมเมืองซึ่งมากับความเจริญทางด้านเศรษฐกิจสังคมก็ตาม

ภาพที่ 36 การแต่งกายของประชาชนท้องถิ่น (ลีซอ)

4.2 รูปแบบและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมในพื้นที่ของโครงการสถานี
สาริตและถ่ายทอดการเกษตร ป่าไม้ สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.2.1 การจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากพื้นที่ของโครงการฯ มีระบบนิเวศป่าไม้ที่ยังคงสมบูรณ์ และมีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่สูง จึงทำให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ คือ การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ และกางเต็นท์พักแรม ดังนั้นเพื่อมิให้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกิดผลกระทบทางด้านลบและทั้งทางอ้อมต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งต้องการให้

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาสัมผัส และสร้างประสบการณ์ในการท่องเที่ยวของโครงการฯ ได้เกิดความตระหนักและจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้รับความสนุกสนาน ทั้งนี้ด้วยการกำหนดรูปแบบการจัดการได้มีการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและศักยภาพของพื้นที่ 'คณะทำงานของโครงการฯ จึงได้มีการวางแผนและดำเนินการจัดการ อันได้แก่

1. การจัดแบ่งพื้นที่เป็นโซน (Zone) ได้แก่ โซนที่ 1 เป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการภายในสถานีฯ เพื่อเป็นพื้นที่ในการทำการทดลอง สาธิต และส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยว โซนที่ 2 เป็นพื้นที่สำหรับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าธรรมชาติ เพื่อให้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และโซนที่ 3 เป็นพื้นที่สำหรับที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชน

ภาพที่ 37 แปลงทดลองปลูกผักเมืองหนาวในโครงการฯ

2. กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในเรื่องของการรักษาความสะอาด โดยมาตรการรักษาความสะอาดนี้ได้กำหนดเป็นข้อกำหนดเป็นกฎระเบียบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ โดยการจัดทำป้ายประกาศติดไว้ในบริเวณที่ทุกคนสามารถเห็นได้ชัด

3. การจัดการในเรื่องของขยะซึ่งทางสถานีฯ ได้จัดทำไว้ โดยได้จัดวางถังขยะไว้ในบริเวณจุดพักนักท่องเที่ยว จุดละ 2 - 3 ใบ รวมถึงจัดทำป้ายแสดงการทิ้งขยะลงถัง สำหรับการกำจัดขยะใช้วิธีขุดหลุมฝังกลบในบริเวณที่จัดเตรียมไว้

ภาพที่ 38 ถังขยะตามจุดพักนักท่องเที่ยว

4. การจัดการในเรื่องของน้ำเสียจากกิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ซึ่งทางสถานีฯ ได้ทำการขุดเป็นร่องเพื่อเป็นระบายน้ำเสียเพื่อจะได้ปล่อยให้ น้ำเสียไหลซึมลงไปดิน โดยน้ำเสียเหล่านั้นไม่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำก่อนทิ้ง ปัจจุบันนี้ทางโครงการฯ ยังไม่มีร้านอาหารไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว มีเพียงแต่โรงครัวสำหรับเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานประจำสถานีฯ เท่านั้น ดังนั้นในเรื่องของการจัดการน้ำเสียจึงยังไม่มีปัญหามากนัก

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ผู้ให้ข้อมูลหลักและนักท่องเที่ยว ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พบว่า

1. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้เสนอว่า ในปัจจุบันประชาชนท้องถิ่น และชุมชนใกล้เคียงมีการบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำการเกษตร ได้แก่ ข้าวไร่ ข้าวโพด มันอะลู ทำให้ส่งผลกระทบต่อทัศนียภาพการท่องเที่ยว ระบบนิเวศ และไฟป่า ซึ่งอาจทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความนิยม ต่อพื้นที่ลดน้อยลง

ภาพที่ 39 ไฟป่า สาเหตุหนึ่งซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้เสนอว่า การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในโครงการฯ เป็นโอกาสอันดีที่จะทำให้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ รวมทั้งก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้นหากจะให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่นจะต้องจัดการสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนให้เกิดความสะอาด เป็นระเบียบ ซึ่งจะสามารถทำให้เป็นโครงการฯ ที่นักท่องเที่ยวได้อีกแห่งหนึ่ง

ให้มีการกำหนดมาตรการเพื่อใช้ควบคุมการส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในบริเวณบ้านพักนักท่องเที่ยวที่มีที่ตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน ที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มได้ส่งเสียงดังในเวลากลางคืน ทำให้รบกวนการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้เคียง และควรงดการส่งเสียงดังหลังเวลา 22.00 นาฬิกา

3. นักท่องเที่ยวได้เสนอว่า การจัดการขยะในพื้นที่โครงการฯ ควรมีการแยกขยะก่อนทำการทิ้งลงในบริเวณทิ้งขยะ และควรมีระบบการกำจัดขยะที่ดี เพื่อไม่ให้ก่อให้เกิดปัญหาขยะหรือกลิ่นมาทำลายทัศนียภาพของโครงการฯ โดยอุปกรณ์ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวจะนำเข้าไปต้องเป็นอุปกรณ์ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาขยะตามมาหรือจะต้องนำกลับมาทุกชิ้นเมื่อสิ้นสุดการท่องเที่ยว อีกทั้งรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวร่วมกันเก็บขยะที่มีอยู่เดิมแล้วนำกลับมาทิ้งในที่เตรียมไว้ ถือเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อนักท่องเที่ยวอีกด้วย

4. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้เสนอว่า ควรจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สามารถบริการนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากได้มองว่าถ้านักท่องเที่ยวได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างเพียงพอ อาจจะทำให้เกิดความประทับใจและมีความต้องการจะกลับมาท่องเที่ยวอีก และนอกจากจำกัดด้วยเหตุผลของการอำนวยความสะดวก การดูแลและให้คำแนะนำข้อมูลต่างๆ จากเจ้าหน้าที่แล้ว ทางโครงการฯ ยังได้คำนึงถึงการที่จะไม่ทำให้นักท่องเที่ยวสร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในพื้นที่ หรือให้ผลกระทบน้อยที่สุดเพื่อให้สภาพแวดล้อมคงความสมบูรณ์และเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป แต่ในปัจจุบันนี้โครงการฯ ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย นักท่องเที่ยวในแต่ละปีมีปริมาณไม่มากนักทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกจึงยังพอเพียงพอต่อนักท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมยังคงอยู่ในสภาพธรรมชาติ

5. ควรจัดให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ประชาชนท้องถิ่นมีโอกาสได้เดินทางไปศึกษาดูงานในสถานที่ซึ่งมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ดี เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นต่อไป อีกทั้งยังเป็นการไปประชาสัมพันธ์โครงการฯ อีกทางหนึ่ง

4.2.2 การจัดการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก

ในการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ เกิดจิตสำนึกและตระหนักในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยทางโครงการฯ ได้จัดทำ

1. แผ่นพับ สติกเกอร์ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา วัตถุประสงค์ สภาพทั่วไปของพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และเส้นทางการเดินทางมาโครงการฯ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการทำการประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ
2. ได้จัดฝึกอบรม ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการในพื้นที่ ให้เกิดความตระหนักและเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งคือเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในด้านกิจกรรมและกระบวนการต้องเอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนในด้านความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญความสัมพันธ์และการพึ่งพาระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
3. ได้จัดทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติไว้ในบริเวณที่มีความสำคัญ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจถึงความหมายในเรื่องต่างๆ ให้มากขึ้น

ภาพที่ 40 ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติแสดงเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติภายในโครงการฯ

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ผู้ให้ข้อมูลหลักและนักท่งเที่ยว ถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ด้านการจัดการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึก พบว่า

1. นักท่งเที่ยว ได้เสนอว่า ควรจัดการฝึกอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับกร ท่งเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องการ ท่งเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้ได้มีความรู้และสามารถเป็นมัคคุเทศก์ได้ในทุกครั้ง เมื่อมี นักท่งเที่ยวจำนวนมากเข้ามาใช้บริการเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้นและสามารถถ่ายทอดให้ กับนักท่งเที่ยวได้เป็นอย่างดี
2. นักท่งเที่ยว ได้เสนอว่า ควรจัดทำป้ายสื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่ให้ มากขึ้น เพื่อให้ให้นักท่งเที่ยวได้เพลิดเพลินกับธรรมชาติพร้อมทั้งได้รับความรู้ในขณะเดียวกันด้วย เนื่องจากการสื่อความหมาย คือ การนำเสนอเรื่องราวที่เห็นที่เป็นอยู่ที่เคยเกิดขึ้นและที่มีความ เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับชีวิตและธรรมชาติ เป็นการแสดงคุณค่า แสดงความโดดเด่น แสดงความเป็น เอกลักษณะเฉพาะถิ่น เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจ ดังนั้นการสื่อความหมายในการท่งเที่ยว เชิงนิเวศ จึงเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มาเยี่ยมชมให้ได้เรียนรู้การดำรงอยู่อย่างสอด ประสานระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับมนุษย์ รวมทั้งความน่าสนใจในระบบนิเวศของ ธรรมชาติบริเวณพื้นที่แห่งนั้นๆ
3. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้เสนอว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ มากขึ้น โดยผ่านสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อให้โครงการฯ เป็นแหล่งท่งเที่ยว เชิงนิเวศอีกทาง เลือกหนึ่งของนักท่งเที่ยว

4.2.3 การจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

ตามหลักการการท่งเที่ยวเชิงนิเวศ ในเรื่องของกรมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้มิบทบาทอย่างมากในกระบวนการจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยหลักการ การมีส่วนร่วมของประชาชนที่กรท่งเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดเป็นแนวทางไว้ ได้แก่ การจัดตั้งเครือข่าย ความร่วมมือในการพัฒนากรท่งเที่ยวเชิงนิเวศ โดยให้ประชาชนได้เข้ามามี ส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากที่สุด เพื่อ เป็นการกระจายรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเหล่านั้นจากการพัฒนากรท่งเที่ยว เนื่องจากถ้า ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน จะทำให้เกิดความรู้สึกถึงความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น และช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่เพื่อให้ชุมชนมีรายได้จากการท่งเที่ยวต่อไป

จากการเข้าไปศึกษาโดยการสอบถามในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ พบว่า ทางโครงการฯ ได้จัดการประชุมชี้แจงเชิญชวนให้ประชาชนท้องถิ่นได้เข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และให้เชิญชวนให้ประชาชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการวางแผนการดำเนินงาน กลุ่มสำคัญคือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มหลักในการจัดการวางแผนการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้ทางโครงการฯ ได้พยายามเชิญชวนให้ประชาชนท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ กรรมการหมู่บ้านแปกแซม ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ด้วย และได้รับความร่วมมือจากกลุ่มคนเหล่านี้ทั้งการเข้าร่วมประชุม และการแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดีทุกครั้ง อาทิเช่น ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวว่าควรมีรูปแบบการจัดกิจกรรมอย่างไรและในช่วงเวลาไหน เพื่อให้กิจกรรมเหล่านั้นเหมาะสมกับพื้นที่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ของชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงการร่วมประชุมเพื่อปรับปรุงกิจกรรมบางอย่างให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 41 การประชุมวางแผนการดำเนินงานของชุมชนท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กลุ่มสำคัญคือ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มหลักที่ดูแลให้ประชาชนท้องถิ่นได้มีการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้วางไว้ โดยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้คำแนะนำต่อประชาชนท้องถิ่น ซึ่งกลุ่มคนเหล่านั้นก็ได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และถ้าเมื่อเกิดปัญหาขึ้นจะเข้ามาขอคำแนะนำทุกครั้ง ซึ่งการมีส่วนร่วมในขั้นนี้ ได้แก่ 1) การร่วมสำรวจเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการดูแลเส้นทางการท่องเที่ยวเดิมให้ยั่งยืน อีกทั้งยังเป็นหาเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่เพื่อให้เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งของโครงการฯ ต่อไป 2) การช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยเป็นการฝึกอบรมภาคการเกษตร อาทิเช่น การทำ

เครื่องเงิน การทอผ้า การตีมีด การจักสาน เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพ และจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นได้มีรายได้ 3) การปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นกระบวนการที่นำเอาแผนการปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยวมาปฏิบัติงานจริงว่าเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันตามแผนการที่ได้ประชุมกันหรือไม่ถ้าไม่เหมาะสมก็จะได้มีการวางแผนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล กลุ่มสำคัญคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มหลัก และในส่วนของชุมชนถือว่าเข้ามามีส่วนร่วมในด้านนี้น้อยมากเกือบจะไม่มี เนื่องจากประชาชนท้องถิ่นไม่มีความรู้ในทางวิชาการที่จะไปประเมินผลกับแผนงานที่วางไว้ได้ ส่งผลให้ไม่มีความสนใจในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และเชื่อมั่นในเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการติดตามและประเมินผล

4. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว แบ่งได้เป็นสองส่วน ส่วนแรกคือ ส่วนของโครงการฯ ผู้ได้รับผลประโยชน์จะเป็น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่มหลักได้รับผลประโยชน์ในเรื่องของการให้บริการสถานที่พักแก่นักท่องเที่ยว และส่วนที่สอง คือ ส่วนของหมู่บ้าน ผู้ได้รับผลประโยชน์จะเป็นประชาชนท้องถิ่น ได้รับผลประโยชน์ในเรื่องการจำหน่ายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ของชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยว การให้บริการสถานที่พักแก่นักท่องเที่ยว การเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 42 สัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่นในเรื่องการมีส่วนร่วม

โดยภาพรวมแล้ว ประชาชนท้องถิ่นยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการน้อย มีเพียงผู้ได้รับประโยชน์หรือคำตอบแทนเท่านั้น ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีการกระตุ้นให้ประชาชนท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น การที่โครงการฯ เข้าสู่โครงการท่องเที่ยวได้ ผลที่ตามมา ก็คือชุมชนเกิดรายได้ และความรู้สึกเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่นุกรุกแผ้วถางป่า อันจะทำให้โครงการฯเกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ผู้ให้ข้อมูลหลักและนักท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น พบว่า

1. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้เสนอว่า ประชาชนท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการป่าไม้ด้านระบบนิเวศ ทำให้บางครั้งไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในการจัดการวางแผนการดำเนินงานได้ จึงได้เพียงมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ทางโครงการฯ ก็ได้พยายามเชิญชวนให้ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม โดยชี้แจงถึงผลประโยชน์ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวของโครงการฯ อันได้แก่ การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและนอกจากนี้ควรจะได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจด้านวิชาการป่าไม้ ด้านระบบนิเวศให้กับประชาชนท้องถิ่นและควรจะได้มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สำหรับปัญหาในเรื่องภาษาในการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับประชาชนท้องถิ่น ควรจะได้ให้มีการเรียนรู้ภาษาระหว่างกันให้มากกว่านี้ และควรเชิญชวนให้ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม โดยเน้นจุดขายด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ งานฝีมือหัตถกรรมด้านผลิตภัณฑ์ของชาวเขาและของที่ระลึกให้มากขึ้นเนื่องจากว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยี่ยมชมโครงการฯ ได้อีกทางหนึ่ง

4.2.4 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยว

เนื่องจากโครงการฯเป็นแหล่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมมากนัก เพียงแต่ปรับพื้นที่บางส่วนที่เสี่ยงต่ออุบัติเหตุ ให้สะดวก ปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ก็ควรกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ คือ พยายามให้คงสภาพเดิมให้มากที่สุดและกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด ดังนั้น ในการจัดการโครงสร้าง พื้นฐานและบริการการท่องเที่ยวด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ อันได้แก่ ถนน อาคาร สิ่งก่อสร้างต่างๆ เพื่อจัดให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ มีการจัดการด้านพลังงานและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านต่างๆ ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และยังได้มีการจัดการบริการการท่องเที่ยวเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมและการกระจายรายได้ไปสู่ชุมชนและประชาชนท้องถิ่น จากการศึกษาค้นคว้าทางโครงการฯ ได้ดำเนินการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่

1. ทำการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมโดยทำเป็นถนนลูกรังขนาดจากบ้านเปียงหลวงไปถึงโครงการฯ เป็นระยะทาง 11 กิโลเมตร เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 32 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาในโครงการฯ

ได้โดยสะดวกมากยิ่งขึ้น และในอนาคตต่อไปทางโครงการฯ ได้วางแผนปรับปรุงอีกโดยทำเป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์เพื่อให้การเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น

2. การจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยวในเรื่องการออกแบบ โดยการก่อสร้างอาคาร อันได้แก่ สำนักงานโครงการ บ้านพักนักท่องเที่ยว จำนวน 2 หลัง บ้านพักโฮมสเตย์ในโครงการฯ จำนวน 1 หลัง บ้านพักโฮมสเตย์ในหมู่บ้าน จำนวน 3 หลัง ลานกางเต็นท์ ศาลาที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว จำนวน 3 หลัง โดยสิ่งก่อสร้างต่างๆ เหล่านี้ได้คำนึงถึงความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติของพื้นที่ทั้งในด้านวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้าง การประหยัดพลังงานไฟฟ้าในการให้แสงสว่าง โดยจะเห็นได้จากอาคารต่างๆ ได้มีการออกแบบให้มีหน้าต่างโดยรอบด้านเพื่อให้อากาศได้ถ่ายเทได้สะดวกและการลดความร้อนในตัวอาคาร เป็นต้น

3. ระบบประปา ใช้ระบบประปาภูเขา โดยได้ดำเนินการต่อท่อน้ำจากแหล่งต้นน้ำในพื้นที่โครงการฯ และกรมชลประทานได้จัดสร้างถังเก็บน้ำขนาด 1,000 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 1 ถัง เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการอุปโภค บริโภค และใช้ในการเกษตรกรรมในพื้นที่โครงการฯ

ภาพที่ 43 ระบบประปาภูเขา

4. ระบบไฟฟ้า ใช้เครื่องปั่นกระแสไฟฟ้า ซึ่งมีจำนวน 2 เครื่อง และระบบผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์จำนวน 5 เครื่อง

5. ระบบโทรศัพท์ ใช้ระบบโทรศัพท์ผ่านดาวเทียมขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ติดตั้งไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน บ้านแปกแซม สำหรับระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกระบบสามารถใช้ได้ทั่วทั้งพื้นที่ของโครงการฯ เนื่องจากติดตั้งสัญญาณที่บ้านเปียงหลวง และอำเภอเวียงแหง

สำหรับในด้านการบริการนักท่องเที่ยวได้มีการจัดทำแบบแสดงความคิดเห็นสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง พัฒนาโครงการต่อไป อีกทั้งยังเป็นสมุดตรวจเยี่ยมของนักท่องเที่ยว ซึ่งทางโครงการสามารถรู้ถึงปริมาณนักท่องเที่ยวในแต่ละปี

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ผู้ให้ข้อมูลหลักและนักท่องเที่ยวถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการจัดการ โครงสร้างพื้นฐานและบริการการท่องเที่ยวพบว่า

1. นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า ควรมีการสร้างห้องน้ำ ห้องสุขา บริเวณลานกางเต็นท์ให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถรองรับต่อจำนวนนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ

ภาพที่ 44 ห้องสุขาสาธารณะบริเวณลานกางเต็นท์

2. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ มีความเห็นว่า การจัดการบริการการท่องเที่ยวทางโครงการฯ ควรจัดให้มีคฤหาสน์ที่ถ่องถื่นเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม

การดำเนินงานต่างๆ ในพื้นที่โครงการฯ มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมและกระจายรายได้ไปสู่ชุมชน ซึ่งตอบสนองต่อนโยบายการจัดการการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อีกทางหนึ่ง

3. ในฤดูฝน เส้นทางคมนาคมมีสภาพลำบาก ยากต่อการเข้าถึงพื้นที่ที่ต้องใช้รถยนต์ ขับเคลื่อนสี่ล้อเพื่อให้สามารถเดินทางได้ทุกฤดูกาลและควรขยายเส้นทางภายในโครงการฯ บางช่วงที่มีลักษณะแคบหรือชัน เพื่อให้รถยนต์สามารถวิ่งสวนกันได้ ทำให้เกิดความปลอดภัยอีกทั้งควรจะทำป้ายเตือนในจุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย

ภาพที่ 44 ถนนเข้าโครงการฯ ในฤดูฝน

4. นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าควรมีป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ ตามเส้นทางตั้งแต่จังหวัดเชียงใหม่จนถึงทางเข้าโครงการฯ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
5. ปัจจุบันนี้ยังไม่มีร้านอาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวสามารถติดต่อให้ทางเจ้าหน้าที่ขอรับการบริการในด้านอาหารได้หรือสามารถเตรียมไปเองก็ได้ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้เสนอว่า ถ้ามีร้านอาหารแล้วควรจัดทำรายการอาหารที่เป็นอาหารท้องถิ่นซึ่งหาได้ในพื้นที่ ได้แก่ ผักกูด ซาโยเต้ (มะระเมี้ยว) เป็นต้น แต่ทั้งนี้คงต้องคำนึงถึงความสะดวกสุขอนามัยเป็นสำคัญด้วย

4.2.5 การจัดการส่งเสริมตลาดและการนำเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ เป็นการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีกิจกรรมหลัก คือ การเดินป่า ศึกษาธรรมชาติ การกางเต็นท์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการท่องเที่ยวคือ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้และเกิดจิตสำนึกในการดูแลสิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ประชาชนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยว ดังนั้นในเชิงการตลาด ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและผลผลิตด้านการเกษตร ปศุสัตว์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์จากงานศิลปหัตถกรรมของประชาชนท้องถิ่นในโครงการฯ ถือว่าเป็นสินค้าทาง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และหากจะให้การจัดการท่องเที่ยวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของโครงการฯ กำหนดไว้ คาดว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวควรเป็นนักท่องเที่ยวซึ่งมีคุณภาพที่มี ความต้องการเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

การจัดการด้านการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนคือ ความพึงพอใจของผู้มาท่องเที่ยว อันเกิดจากประสบการณ์ การเรียนรู้ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ควรเท่าเทียมหรือเกินกว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในประเทศไทยนี้ จากการเก็บข้อมูลสนามด้วยการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยว จำนวน 322 คน ที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ เป็นเวลา 2 ช่วง คือ ในช่วงเดือนสิงหาคม-เดือนกันยายน และในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว แบบสอบถามส่วนที่ 2 คือ ข้อมูลการท่องเที่ยว ส่วนที่ 3 คือ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ ส่วนที่ 4 คือ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงการแจกแจงร้อยละข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	187	58.07
- หญิง	135	41.93
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 15 ปี	23	7.14
- 15 – 20 ปี	36	11.18
- 21 – 39 ปี	172	53.42
- 40 – 45 ปี	70	21.74
- 46 – 50 ปี	13	4.04
- มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	8	2.48
3. ระดับการศึกษา		
- ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	27	8.39
- มัธยมศึกษา	131	40.68
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	32	9.94
- อนุปริญญา	28	8.70
- ปริญญาตรี	84	26.09
- สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.54
- ไม่ได้เรียน	15	4.66

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
- นักเรียน, นักศึกษา	89	27.64
- อาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว	48	14.91
- รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	37	11.49
- พนักงานบริษัท	52	16.15
- แม่บ้าน	23	7.14
- เกษตร	44	13.66
- องค์กรอิสระ	29	9.01
5. รายได้ต่อเดือน		
- น้อยกว่า 5,000 บาท	65	20.19
- 5,001 – 10,000 บาท	192	59.63
- 10,001 – 30,000 บาท	60	18.63
- 30,001 – 60,000 บาท	5	1.55
6. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในโครงการฯ ต่อ ครั้งต่อคน		
- น้อยกว่า 300 บาท	71	22.05
- 300 – 500 บาท	214	66.46
- 501 – 1,000 บาท	22	6.83
- 1,001 – 1,500 บาท	15	4.66
7. ความเหมาะสมของจำนวนเงินที่จ่ายสำหรับ สิ่งที่ท่านได้รับจากการท่องเที่ยว		
- เหมาะสม	322	100.00
- ไม่เหมาะสม	0	0.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
8. ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด		
- จังหวัดเชียงใหม่	156	48.45
- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน	36	11.18
- กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง	40	12.42
- กลุ่มจังหวัดภาคกลาง	72	22.36
- กลุ่มจังหวัดภาคอื่นๆ	18	5.59
9. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวใน แต่ละครั้ง		
- คนเดียว	17	5.28
- ไม่เกิน 10 คน	176	54.66
- 10 – 20 คน	98	30.43
- มากกว่า 20 คน	31	9.63

จากตารางที่ 2 พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่า เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.07 นอกนั้นเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 41.93

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีอายุประมาณ 21 – 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.42 รองลงมาอายุ 40 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.74 อายุ 15 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.18

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.09 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.09 ระดับประกาศนียบัตร คิดเป็นร้อยละ 9.94 ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 8.70 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.39 ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 4.66 และอันดับสุดท้ายคือ ระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.54

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.64 รองลงมา คือ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 16.15 มีอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 14.91 มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 13.66 ทำงานองค์กรอิสระ คิดเป็นร้อยละ 9.01 อันดับสุดท้าย คือ มีอาชีพรับราชการ, รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.14

นักท่องเที่ยวกู้ยืมตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.63 รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.19 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 30,000 บาท คิดเป็นรายได้ต่อเดือน 18.63 และรายได้น้อยที่สุด คือ 30,001 - 60,000 บาท

นักท่องเที่ยวกู้ยืมตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในโครงการฯ 300 - 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.46 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 300 บาทต่อครั้งต่อคน คิดเป็นร้อยละ 22.05 มีค่าใช้จ่าย 501 - 1,000 บาทต่อครั้งต่อคน คิดเป็นร้อยละ 6.83 มีค่าใช้จ่าย 1,001 - 1,500 บาทต่อครั้งต่อคน คิดเป็นร้อยละ 4.66

นักท่องเที่ยวกู้ยืมตัวอย่างทั้งหมดคิดว่าค่าใช้จ่ายนี้เหมาะสมเป็นอย่างมาก

นักท่องเที่ยวกู้ยืมตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ 156 คน คิดเป็นร้อยละ 48.45 รองลงมาคือ มีภูมิลำเนาอยู่กลุ่มจังหวัดภาคกลาง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.36 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.18 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 11.18 และน้อยที่สุด คือกลุ่มจังหวัดอื่นๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59

นักท่องเที่ยวกู้ยืมตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวในแต่ละครั้งมีจำนวนไม่เกิน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 54.66 รองลงมา คือ มีจำนวน 10 - 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 มีจำนวนมากกว่า 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.63 และน้อยที่สุด คือ มากคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 5.28

ตารางที่ 3 แสดงการแจกแจงร้อยละข้อมูลการท่องเที่ยวของโครงการฯ

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		
- ไม่เคยมีประสบการณ์	66	20.50
- เคยมีประสบการณ์	256	79.50

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
2. แหล่งข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิง นิเวศของโครงการฯก่อนเข้ามาเที่ยว		
- วิทยุกระจายเสียง	0	0.00
- โทรทัศน์	0	0.00
- นิตยสาร	235	72.98
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	12	3.73
- บริษัททัวร์	0	0.00
- เพื่อนที่เคยเข้ามาท่องเที่ยว	46	14.29
- แผ่นพับ	29	9.01
3. การติดต่อประสานงาน เพื่อเข้ามาท่องเที่ยว ในโครงการฯ		
- ติดต่อโดยตรงกับชมรมการท่องเที่ยวของ โครงการฯ	0	0.00
- ติดต่อผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล	0	0.00
- ติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยว	0	0.00
- ติดต่อผ่านหน่วยงานราชการ	4	1.24
- เจ้าหน้าที่โครงการฯ	318	98.76
4. รายการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของ โครงการฯ		
4.1 ระยะเวลาการเดินทาง		
- 1 วัน	251	77.95
- 2-5 วัน	28	8.70
- มากกว่า 5 วัน	0	0.00
- ไม่พักค้างคืน	43	13.35

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
4.2 ระยะเวลาพักค้างแรมในป่า		
- 1 วัน	16	4.97
- 2 – 5 วัน	0	0.00
- มากกว่า 5 วัน	0	0.00
- ไม่พักค้างคืน	306	95.03
4.3 ระยะเวลาค้างแรมในบ้านพักนักท่องเที่ยว		
- 1 วัน	216	67.08
- 2 – 5 วัน	63	19.57
- มากกว่า 5 วัน	0	0.00
- ไม่พักค้างคืน	43	13.35
4.4 ระยะเวลาค้างแรมในบ้านพักโฮมสเตย์		
- 1 วัน	20	6.21
- 2 – 5 วัน	63	19.57
- มากกว่า 5 วัน	0	0.00
- ไม่พักค้างคืน	302	93.79
5. การท่องเที่ยวในโครงการฯเป็นลักษณะของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		
- เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	313	97.20
- เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยังไม่สมบูรณ์	9	2.80
- ไม่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	0	0.00

จากตารางที่ 3 พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 79.50 และที่ไม่เคยมีประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 20.50

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจากนิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมาคือ เพื่อนที่เคยเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 14.29 จากแผ่นพับ คิดเป็นร้อยละ 9.01 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 3.73 แต่นักท่องเที่ยวไม่ได้รับทราบข้อมูลจากวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์เลย

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ติดต่อประสานงานเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการฯ จากเจ้าหน้าที่โครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 98.76 รองลงมาคือ ติดต่อผ่านหน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.24 แต่ไม่เคยติดต่อผ่านชมรมการท่องเที่ยวของโครงการฯ ติดต่อผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล และติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยวเลย

นักท่องเที่ยวมีกิจกรรมในการท่องเที่ยวดังนี้

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมการเดินป่าเป็นระยะเวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 77.95 รองลงมาคือ ไม่พักค้างคืนสำหรับกิจกรรมการเดินป่า คิดเป็นร้อยละ 13.35 เข้าร่วมกิจกรรมในการเดินป่า 2 – 5 วัน คิดเป็นร้อยละ 8.70 แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมการเดินป่าเป็นระยะเวลามากกว่า 5 วันเลย

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เข้าพักค้างแรมในป่า คิดเป็นร้อยละ 95.03 รองลงมาคือ พักค้างแรมในป่าเป็นจำนวน 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 4.97

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ค้างแรมในบ้านพักนักท่องเที่ยวเป็นเวลา 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 67.08 รองลงมาคือ พักค้างแรมเป็นเวลา 2 – 5 วัน คิดเป็นร้อยละ 19.57 ไม่พักค้างแรม คิดเป็นร้อยละ 13.35 แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวพักค้างแรมในบ้านพักมากกว่า 5 วันเลย

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่พักค้างแรมในบ้านพักโฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 93.79 รองลงมาคือ พักค้างแรมเป็นเวลา 2 – 5 วัน คิดเป็นร้อยละ 19.57 ไม่พักค้างแรม คิดเป็นร้อยละ 13.35 แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวพักค้างแรมในบ้านพักมากกว่า 5 วันเลย

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าลักษณะการท่องเที่ยวในโครงการฯ เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 97.20 รองลงมาคือ เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยังไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 2.80 แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวที่เห็นว่าไม่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างในการเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการฯ ซึ่งได้พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูลของโครงการฯจากนิตยสาร และเพื่อนที่เข้ามาเคยท่องเที่ยวแล้ว กลับไปบอกเล่าต่อๆ กัน สะท้อนให้เห็นว่า โครงการฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ นิตยสาร และหลังจากนักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวทำให้เกิดความประทับใจ แต่ทั้งนี้ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เข้ามาทำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในโครงการฯ พบว่า เป็นกิจกรรมระยะที่มีเวลาสั้นๆ คือเพียงหนึ่งวันและไม่พักค้างคืน และจากการประมวลเหตุผลนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่า

การท่องเที่ยวในโครงการฯเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีการจัดการให้ความรู้ในด้าน นิเวศวิทยา สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ แต่มีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่าโครงการฯ ยังเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยังไม่สมบูรณ์ อาจเนื่องจากว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มนั้น ต้องการให้ทางโครงการฯ มีรูปแบบและกิจกรรมให้มากกว่านี้ ได้แก่ กิจกรรมยังมีน้อยทำให้นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ไม่พักค้างแรม หรือ พักค้างแรมเพียง 1 วันเท่านั้น ดังนั้นถ้าโครงการฯได้มีการจัดกิจกรรม มากกว่านี้อาจจะมีนักท่องเที่ยวพักค้างแรมมากขึ้นกว่าเดิม

ตารางที่ 4 แสดงการแจกแจงร้อยละความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เส้นทางในการเดินป่าชมธรรมชาติ		
- สะดวก	244	75.78
- ไม่สะดวก	23	7.14
- ลำบากมาก	12	3.73
- ไม่ได้เดินป่า	43	13.35
2. ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว		
- ปลอดภัย	285	88.51
- ไม่ปลอดภัย	37	11.49
3. บรรยากาศในการเดินป่าชมธรรมชาติ		
- ตื่นเต้น สนุกสนาน	256	79.50
- เฉยๆ	23	7.14
- ไม่ประทับใจ	0.00	0.00
- ไม่ได้เดินป่า	43	13.35
4. สิ่งที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นการท่องเที่ยวในโครงการฯ		
1) ความสนุกสนานจากการเดินทางท่องเที่ยว		
- กิจกรรมนำตื่นเต้น	242	75.16
- ท่องเที่ยวแบบผจญภัย	80	24.84
2) ความประทับใจในธรรมชาติ	322	100.00

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 322)

รายการ	นักท่องเที่ยว	
	จำนวน	ร้อยละ
3) ความรู้ในด้านต่างๆ ได้แก่		
- ด้านประวัติศาสตร์,	57	17.70
วัฒนธรรมท้องถิ่น	265	82.30
- ความรู้ด้านนิเวศวิทยา, สิ่งแวดล้อม,		
ทรัพยากรธรรมชาติ		
5. การกลับมาท่องเที่ยวในโครงการฯ	322	100.00
- กลับมาอีก	0	0.00
- ไม่กลับมาอีก		

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เส้นทางในการเดินป่าชมธรรมชาติมีความสะดวก คิดเป็นร้อยละ 75.78 รองลงมาคือ ไม่ได้เดินป่า คิดเป็นร้อยละ 13.35 ไม่สะดวก คิดเป็นร้อยละ 7.14 และ ลำบากมาก คิดเป็นร้อยละ 3.73

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความปลอดภัยในการท่องเที่ยว คิดเป็น ร้อยละ 88.51 รองลงมาคือ ไม่ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 11.49

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นบรรยากาศในการเดินป่าชมธรรมชาติ ตื่นเต้น สนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมาคือ ไม่ได้เดินป่า คิดเป็นร้อยละ 13.35 เฉยๆ คิดเป็นร้อยละ 7.14 แต่ไม่มีนักท่องเที่ยวคนไหนเลยที่ไม่ประทับใจ

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นจากการท่องเที่ยว คือ ได้รับความสนุกสนานจากการเดินทางท่องเที่ยว เพราะมีกิจกรรมนำตื่นเต้น คิด เป็นร้อยละ 75.16 รองลงมาคือ ท่องเที่ยวแบบผจญภัย คิดเป็นร้อยละ 24.84

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นมีความประทับใจในธรรมชาติ หลังจากเสร็จสิ้นจากการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 100

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ได้รับหลังจากเสร็จสิ้นจากการท่องเที่ยว คือ การได้รับความรู้ในด้านนิเวศวิทยา, สิ่งแวดล้อม, ทรัพยากรธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 82.30 รองลงมาคือ ด้านประวัติศาสตร์, วัฒนธรรมท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 17.70

จากข้อมูลนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างในการเข้ามาท่องเที่ยวในโครงการฯซึ่งได้พบว่าจากการที่นักท่องเที่ยวได้เข้ามาท่องเที่ยวในโครงการฯ มีกิจกรรมที่น่าตื่นเต้นและท่องเที่ยวแบบผจญภัย ทำให้เกิดความประทับใจในธรรมชาติ และได้รับความรู้ในด้านนิเวศวิทยา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างนี้จึงอยากกลับมาท่องเที่ยวในโครงการฯอีกในอนาคต

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ

ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ	ระดับความคิดเห็น						Mean	Sd.
	ไม่มี	มี						
		ใช้ได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก		
1. มีสภาพธรรมชาติที่ดีและสามารถดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	0 (0)	45 (13.98)	95 (29.50)	182 (56.52)	4.43	3.89
2. มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ไม่สูงนัก	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	21 (6.52)	301 (93.48)	4.93	4.41
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	0 (0)	9 (2.80)	19 (5.90)	294 (91.30)	4.89	4.36
4. การจัดเส้นทางเดินชมศึกษาธรรมชาติ	0 (0)	0 (0)	20 (6.21)	123 (38.20)	93 (28.88)	86 (26.71)	3.76	3.22
5. เส้นทางเดินไม่ยากจนเกินไปสภาพป่ายังคงความสมบูรณ์อยู่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 (2.48)	314 (97.52)	4.98	4.45
6. มีการจัดป้ายบอกทางแผนที่	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 (3.11)	230 (71.43)	82 (25.47)	4.22	3.69
7. สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ค่อนข้างสะดวก	0 (0)	0 (0)	18 (5.59)	247 (76.71)	32 (9.94)	25 (7.76)	3.20	2.65
8. สถานที่ท่องเที่ยวเหมาะต่อการท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	31 (9.63)	232 (72.05)	14 (4.35)	45 (13.98)	3.23	2.68

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อ การจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ของ โครงการฯ	ระดับความคิดเห็น							Mean	Sd.
	ไม่มี	มี							
		ใช้ได้	พอใช้	ปานกลาง	ดี	ดีมาก			
9. พื้นที่ท่องเที่ยวมีเพียงพอ ต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว จำนวนมากๆ	0 (0)	0 (0)	0 (0)	35 (10.87)	107 (33.23)	180 (55.90)	4.45	3.92	
10. มีพื้นที่สามารถจัดการเพื่อ การท่องเที่ยวได้ อีกมาก	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	29 (9.01)	293 (90.99)	4.91	4.38	
11. มีการอนุรักษ์ป่าไม้	0 (0)	0 (0)	45 (13.98)	213 (66.15)	36 (11.18)	28 (8.70)	3.15	2.60	
12. ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และพยายามรักษา สิ่งแวดล้อม	0 (0)	0 (0)	27 (8.39)	18 (5.59)	182 (56.52)	95 (29.50)	4.07	3.54	
13. ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการ ก่อสร้างที่สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม	0 (0)	0 (0)	0 (0)	32 (9.94)	274 (85.09)	16 (4.97)	3.95	3.41	
14. มีการให้ความรู้ ความเข้าใจก่อนเดินป่า	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	240 (74.53)	82 (25.47)	4.25	3.72	
15. สมาชิกในชุมชนให้ ความสำคัญต่อการ ท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	0 (0)	9 (2.80)	313 (97.20)	0 (0)	3.97	3.44	
16. การควบคุมดูแลให้สมาชิก เอาใจใส่และไม่เอาเปรียบ นักท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	18 (5.59)	29 (9.01)	275 (85.40)	0 (0)	3.80	3.26	

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ พบว่า
 ในด้านการมีสภาพธรรมชาติที่ดีและสามารถดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว
 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ อยู่ใน

ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมีค่าเฉลี่ย 4.43 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจราจรที่มีสภาพธรรมดาและสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี

มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ไม่สูงนัก นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 93.48 และ รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีค่าเฉลี่ย 4.93 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการฯ ไม่สูงมากนัก อยู่ในระดับดี

ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 91.30 และ รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 5.90 และมีค่าเฉลี่ย 4.89 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจราจรฯ ได้มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่หลากหลาย อยู่ในระดับดี

การจัดเส้นทางเดินชมศึกษาธรรมชาติ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38.20 และ รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 28.88 และมีค่าเฉลี่ย 3.76 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดเส้นทางเดินชมธรรมชาตินั้นอยู่ในระดับพอใช้

เส้นทางเดินไม่ยากจนเกินไปสภาพป่ายังคงความสมบูรณ์อยู่ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 97.52 และ รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 2.48 และมีค่าเฉลี่ย 4.98 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเดินทางเดินไม่ยากเกินไป และสภาพป่ายังคงความสมบูรณ์ อยู่ในระดับดี

มีการจัดป้ายบอกทางแผนที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 25.47 และมีค่าเฉลี่ย 4.22 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจราจรฯ ได้มีการจัดทำป้ายบอกทางแผนที่ อยู่ในระดับดี

สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้ค่อนข้างสะดวก นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 93.48 และรองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีค่าเฉลี่ย 3.20 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเดินทางมาท่องเที่ยวในโครงการฯ นั้น อยู่ในระดับพอใช้

มีสถานที่ท่องเที่ยวเหมาะต่อการท่องเที่ยวแบบผจญภัย หรือท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่ายู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 72.05 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็น ร้อยละ 13.98 และมีค่าเฉลี่ย 3.23 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจราจรฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเหมาะต่อการท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใช้

มีพื้นที่ท่องเที่ยวเพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากๆ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.90 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 33.23 และมี ค่าเฉลี่ย 4.45 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงการฯ ยังมีพื้นที่เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับดี

มีพื้นที่สามารถจัดการเพื่อการท่องเที่ยวได้อีกมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.99 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 9.01 และมี ค่าเฉลี่ย 4.91 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงการฯ ยังมีพื้นที่สำหรับจัดการเพื่อการท่องเที่ยวได้อีก อยู่ในระดับดี

มีการอนุรักษ์ป่าไม้ นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 66.15 รองลงมาคือ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 13.98 และมีค่าเฉลี่ย 3.15 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ทางโครงการฯมีการอนุรักษ์ป่าไม้ อยู่ในระดับพอใช้

มีการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและพยายามรักษาสิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมีค่าเฉลี่ย 4.07 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและพยายามรักษาสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดี

ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85.09 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.94 และมีค่าเฉลี่ย 3.95 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม อยู่ในระดับดี

มีการให้ความรู้ความเข้าใจก่อนเดินป่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 74.53 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 25.47 และมีค่าเฉลี่ย 4.25 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวก่อนเดินป่า อยู่ในระดับดี

สมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 97.20 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 2.80 และมีค่าเฉลี่ย 3.97 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดี

การควบคุมดูแลให้สมาชิกเอาใจใส่และไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85.40 รองลงมา อยู่ในระดับ

ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 9.01 และมีค่าเฉลี่ย 3.80 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็น
โครงการฯ ได้มีการควบคุมดูแลให้สมาชิกเอาใจใส่และไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับพอใช้

จากข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ของโครงการฯ จะเห็นว่าโครงการฯ มีสภาพธรรมชาติที่ดีและสามารถดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยว
มีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว มีเส้นทางเดินไม่ยากจน
เกินไป พื้นที่เพียงพอต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากๆ และมีพื้นที่ที่สามารถจัดการเพื่อ
การท่องเที่ยวได้อีกมาก อยู่ในระดับที่ดีมาก

รองลงมาคือ มีการจัดป้ายบอกทาง แผนที่ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและพยายามรักษา
สิ่งแวดล้อม ใช้วัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้างที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีการให้ความรู้ความเข้าใจ
ก่อนเดินป่า สมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และการควบคุมดูแลให้ สมาชิกเอาใจใส่
ไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี

ส่วนด้านการจัดเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเป็นลักษณะการอนุรักษ์ป่าไม้ทำให้สถานที่
ท่องเที่ยวเหมาะต่อการท่องเที่ยวและผจญภัยหรือท่องป่า และการเดินทางมาท่องเที่ยวได้ค่อนข้าง
สะดวกอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อ
การจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ

ความคิดเห็นต่อ การจัดการบริการ ในแหล่งท่องเที่ยวของ โครงการฯ	ระดับความคิดเห็น						Mean	Sd.
	ไม่มี	มี						
		ใช้ ไม่ได้	พอใช้	ปาน กลาง	ดี	ดีมาก		
1. การอำนวยความสะดวกในการเข้าชมสถานที่และการบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	9 (2.80)	60 (18.63)	197 (61.81)	56 (17.39)	3.93	3.40
2. การบริการในการจัดที่พักแก่นักท่องเที่ยว	0 (0)	0 (0)	49 (15.22)	167 (51.86)	93 (28.88)	13 (4.04)	3.22	2.67
2.1 ความเพียงพอของสถานที่พัก								
2.2 การจองห้องพักล่วงหน้า	0 (0)	0 (0)	12 (3.73)	54 (16.77)	182 (56.52)	74 (22.98)	3.99	3.45

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อ การจัดการการบริการ ในแหล่งท่องเที่ยวของ โครงการฯ	ระดับความคิดเห็น							Mean	Sd.
	ไม่มี	มี							
		ใช้ ไม่ได้	พอใช้	ปาน กลาง	ดี	ดีมาก			
3. สิ่งอำนวยความสะดวก ในสถานที่พักของ นักท่องเที่ยว 3.1 ไฟฟ้า	0 (0)	0 (0)	0 (0)	17 (5.28)	284 (88.20)	21 (6.52)	4.01	3.48	
3.2 น้ำ	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	25 (7.76)	297 (92.24)	4.92	4.39	
3.3 ห้องสุขา	0 (0)	0 (0)	0 (0)	136 (5.28)	177 (88.20)	9 (6.52)	3.61	3.07	
3.4 อุปกรณ์อำนวยความสะดวก อื่น ๆ	0 (0)	0 (0)	18 (5.59)	193 (59.94)	99 (30.75)	12 (3.73)	3.33	2.78	
4. การบริการศาลา พักผ่อนในบริเวณ โครงการฯ	0 (0)	3 (1.86)	17 (0.93)	224 (5.28)	72 (69.57)	6 (22.36)	3.19	2.64	
5. การบริการห้องสุขา สาธารณะ	0 (0)	0 (0)	5 (1.55)	182 (56.52)	116 (36.02)	19 (5.90)	3.46	2.92	
6. การตั้งถังขยะหรือ จุดให้บริการทิ้งขยะ	0 (0)	2 (0.62)	47 (14.60)	234 (72.67)	36 (11.18)	3 (0.93)	2.97	2.42	
7. การบริการอาหาร และ เครื่องดื่ม	0 (0)	0 (0)	11 (3.42)	91 (28.26)	192 (59.63)	28 (8.70)	3.74	3.20	

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ ดังนี้

การอำนวยความสะดวกในการเข้าชมสถานที่และการบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 61.81 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.63 และมีค่าเฉลี่ย 3.93 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีการอำนวยความสะดวกในการเข้าชมสถานที่และการบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี

การบริการในการจัดที่พักแก่นักท่องเที่ยว ในด้านความเพียงพอของสถานที่พักนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.86 รองลงมา คือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 28.88 ส่วนการจองห้องพักนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 22.98 และมีค่าเฉลี่ย 3.22 และ 3.99 ตามลำดับ แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า โครงการฯ มีการให้บริการในการจัดที่พักแก่นักท่องเที่ยวและการจองห้องพักอยู่ในระดับพอใช้

สิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่พักนักท่องเที่ยว ด้านไฟฟ้า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 88.20 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 6.52 ด้านน้ำ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 92.24 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 7.76 ด้านห้องสุขา นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 88.20 รองลงมา คือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 5.28 ด้านอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.94 รองลงมาคืออยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 30.75 และมีค่าเฉลี่ย 4.01 4.92 3.61 และ 3.33 ตามลำดับ แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ สิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับพอใช้ แต่สิ่งที่อำนวยความสะดวกที่อยู่ในระดับดี คือ น้ำ

การบริการสถานี่พักผ่อนในบริเวณโครงการ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 69.56 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 69.57 และมีค่าเฉลี่ย 3.19 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีสถานี่พักผ่อน อยู่ในระดับปานกลาง

การบริการห้องสุขาสาธารณะนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 36.02 และมีค่าเฉลี่ย 3.46 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีห้องสุขาสาธารณะไว้บริการนักท่องเที่ยว อยู่ในระดับปานกลาง

การติดตั้งขยะหรือจุดให้บริการทิ้งขยะ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 72.67 รองลงมาคือ อยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 14.60 และมีค่าเฉลี่ย 2.97 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ได้ติดตั้งขยะ หรือจุดให้บริการทิ้งขยะ อยู่ในระดับพอใช้

การบริการอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 59.63 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.26 และมีค่าเฉลี่ย 3.74 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ได้มีการบริการอาหารและเครื่องดื่ม อยู่ในระดับปานกลาง

การบริการโทรศัพท์สาธารณะ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับที่ใช่ไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 81.99 และมีความคิดเห็นว่าไม่มีโทรศัพท์สาธารณะบริการ คิดเป็นร้อยละ 13.04 และมีค่าเฉลี่ย 0.92 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะอยู่ในระดับควรปรับปรุง

การบริการที่จอดรถ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 18.01 และมีค่าเฉลี่ย 3.93 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีที่จอดรถอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากทางโครงการฯยังมีบริเวณลานเหลือพอจอดรถได้

ร้านขายของที่ระลึก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับที่ใช่ไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 69.56 รองลงมาคือ อยู่ในระดับใช่ไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 11.18 และมีค่าเฉลี่ย 0.11 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ มีร้านขายของที่ระลึกอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลด้านนิเวศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ระหว่างการเดินทางชมธรรมชาติ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ายู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.07 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 33.54 และมีค่าเฉลี่ย 3.32 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้มีการให้ข้อมูลด้านนิเวศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากร ระหว่างการเดินทางชมธรรมชาติ อยู่ในระดับปานกลาง

ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการให้ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรม นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.86 รองลงมาคืออยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 29.50 และมีค่าเฉลี่ย 3.32 แสดงว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้มีการให้ข้อมูล ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 63.04 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.86 และมีค่าเฉลี่ย 3.80 แสดงว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ทางโครงการฯ มีความปลอดภัยในอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากว่ามีทหารอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการฯ

การรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 69.88 รองลงมาคือ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 23.60 และมีค่าเฉลี่ย 2.97 แสดงว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ได้ตั้งถังขยะ หรือจุดให้บริการทิ้งขยะ อยู่ในระดับพอใช้ และมีค่าเฉลี่ย 4.74 แสดงว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี

ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 53.42 รองลงมาคือ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.37 และมีค่าเฉลี่ย 3.67 แสดงว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้มีการให้บริการด้วยความรวดเร็ว ในระดับปานกลาง

จากข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการบริการการท่องเที่ยวของโครงการฯ จะเห็นได้ว่าทางโครงการฯ มีการรับฟังความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ การให้อำนวยความสะดวกในการเข้าชมสถานที่และบริการข้อมูลของการท่องเที่ยว การบริการสถานที่พักผ่อนในบริเวณโครงการฯ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม การบริการที่จอดรถ และความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่นั้นอยู่ในระดับดี และถ้ามองภาพรวมของสิ่งอำนวยความสะดวกในโครงการฯ นั้นอยู่ในระดับดีด้วย แต่ในด้านบริการโทรศัพท์นั้นอยู่ในระดับ ปานกลาง และไม่มีร้านขายของที่ระลึกในโครงการฯ

ตารางที่ 7 แสดงการแจกแจงร้อยละการได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ

การได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการสถานี	ระดับการได้รับข้อมูล		
	ได้รับ	ได้รับไม่เพียงพอ	ไม่ได้รับ
1. คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสถานี	257 (79.81)	53 (16.46)	12 (3.73)
2. คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ	260 (80.75)	50 (15.53)	12 (3.73)
3. คำแนะนำเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติเพื่อรักษาความสะอาดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว	252 (78.26)	58 (18.01)	12 (3.73)
4. คำแนะนำเกี่ยวกับธรรมชาติ พืชพรรณ สัตว์ป่า	192 (59.63)	87 (27.02)	43 (13.35)
5. คำแนะนำเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น	143 (44.41)	114 (35.40)	65 (20.19)
6. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ	97 (30.12)	199 (36.96)	26 (8.07)
7. ศูนย์วิชาการและนิทรรศการ	116 (36.02)	178 (55.28)	28 (8.70)
8. การให้ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม	115 (35.71)	163 (50.62)	44 (13.66)

จากตารางที่ 7 การได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีระดับการได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ ดังนี้

คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในสถานี นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 79.81 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 16.46

คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 80.75 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 15.53

คำแนะนำเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ในการปฏิบัติเพื่อรักษาความสะอาดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 78.26 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 18.01

คำแนะนำเกี่ยวกับธรรมชาติ พืชพรรณ สัตว์ป่า นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 59.63 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 27.02

คำแนะนำเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 44.41 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 35.40

การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 36.96 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 30.12

ศูนย์วิชาการและนิทรรศการ นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 55.28 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 36.02

การให้ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม นักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูลไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 50.62 รองลงมาคือ ได้รับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 35.71

จากข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในกลุ่มตัวอย่าง ต่อการได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ นักท่องเที่ยวได้รับคำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติ พืชพรรณ และสัตว์ป่า รวมถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น อีกทั้งคำแนะนำในการปฏิบัติตัวระหว่างการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และกฎ ระเบียบในการปฏิบัติเพื่อรักษาความสะอาดและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวระดับดีมาก รองลงมาคือ ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ ศูนย์วิชาการ นิทรรศการ และการให้ข้อมูลข่าวสารของเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมได้อย่างไม่เพียงพอ

ส่วนด้านการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ (ตารางที่ 3) ข้อมูลการท่องเที่ยว (ตารางที่ 4) ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการการท่องเที่ยวของโครงการฯ (ตารางที่ 5) ความคิดเห็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของโครงการฯ (ตารางที่ 6) ความคิดของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการในแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ (ตารางที่ 7) การได้รับข้อมูลด้านนิเวศจากแหล่งท่องเที่ยวของโครงการฯ ซึ่งให้เห็นว่า 1) การจัดการส่งเสริมการตลาด และการนำเที่ยวของโครงการฯ ยังมีการส่งเสริมไม่เพียงพอ เนื่องจากมีเพียงแค่มือขานนิเทศและประชาสัมพันธ์จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง ดังนั้นควรจะมีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ เพื่อให้ เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย 2) โครงการฯเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากนักท่องเที่ยวได้รับความประทับใจในธรรมชาติ และได้รับความรู้ด้านนิเวศวิทยา สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากความสามารถด้านการให้ข้อมูลด้านนิเวศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรของ

เจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องในระหว่างการเดินทางมาชมธรรมชาติ เป็นผลทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวในโครงการฯอีกครั้ง

จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวถึงปัญหา และอุปสรรคในการจัดการส่งเสริมการตลาดและการนำเที่ยว พบว่า

1. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวในโครงการฯยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพราะเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความถนัดในด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ควรจัดฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ในด้านนี้มากขึ้น ซึ่งได้สอดคล้องกับความเห็นของนักท่องเที่ยวที่ว่า การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวยังมีน้อย ดังนั้นควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. ประชาชนท้องถิ่น มีความเห็นว่า ควรมีการส่งเสริมให้มีนักท่องเที่ยวตลอดทั้งปี โดยการหมุนเวียนกิจกรรมต่างๆให้เข้ากับทุกฤดูกาล เป็นปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ และให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อนักท่องเที่ยวจะสามารถกำหนดวัน เวลาที่จะมาท่องเที่ยวให้ตรงกับกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น

3. นักท่องเที่ยว มีความเห็นว่า ควรมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดใจ ได้แก่ บ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว อาคารประชุมสัมมนา ห้องน้ำ บริเวณลานกางเต็นท์-แคมป์ไฟ โทรศัพท์สาธารณะ ร้านอาหาร และจำหน่ายของที่ระลึก